



COVID-19 İLE MÜCADELE VE DAYANIKLILIK PROGRAMI

Program Referans No: TR10/20/COVID

PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME RAPORU

ARALIK, 2022



İÇİNDEKİLER

1. KISALTMALAR & TANIMLAR	3
1.1 KISALTMALAR	3
1.2 TANIMLAR	3
2. YÖNETİCİ ÖZETİ	4
3. GİRİŞ	5
4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER	6
4.1 Programın Tanım ve Kapsamı	6
4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri	7
5. PROGRAMIN SONUÇLARI	7
5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri	7
5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistik Bilgiler	8
6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ	8
6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	8
6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi	10
6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi	18
6.3.1 İlgililik	19
6.3.2 Etkinlik	21
6.3.3 Etkililik	26
6.3.4 Etki	28
6.3.5 Sürdürülebilirlik	31
7. SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER	33
8. EKLER	35
Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri	35
Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar	37
Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri	39
Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri	43
Ek 5. Anket formu	44
Ek 6. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu	48
9. KAYNAKÇA	49

ŞEKİLLER

Şekil 1. Değerlendirme Modeli	9
Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri.....	18
Şekil 3. Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgililiği	21
Şekil 4. Etkililik Oranı Hesaplama	26

GRAFİKLER

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Hukuki Statü Dağılımı.....	8
Grafik 2. Sözleşmeye Bağlanan Projelerin Öncelik Dağılımı.....	10
Grafik 3. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen ve Gerçekleştiren Proje Sayıları.....	11
Grafik 4. Öncelik 1: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları.....	16
Grafik 5. Öncelik 2: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları.....	16
Grafik 6. Öncelik 3: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları.....	17
Grafik 7. Öncelik 1&2&3: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları	17
Grafik 8. Genel Etkinlik Değerlendirmesi	22
Grafik 9. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Hibe Miktarı	23
Grafik 10. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Öngörülen Bütçe	23
Grafik 11. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı.....	24
Grafik 12. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçe	24
Grafik 13. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılındığı	24
Grafik 14. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları.....	25
Grafik 15. COVID Konusunda Tematik Gelişim Alanları.....	28
Grafik 16. Sosyal Etki Değerlendirmesi.....	29
Grafik 17. Ekonomik Etki Değerlendirmesi.....	30
Grafik 18. Çevresel Etki Değerlendirmesi	30
Grafik 19. Sürdürülebilirlik Değerlendirmesi	32

TABLolar

Tablo 1. Program Künyesi.....	6
Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri	7
Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem	9
Tablo 4. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri Tablosu	12
Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgililiği	19
Tablo 6. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler.....	22
Tablo 7. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi.....	26
Tablo 8. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen ve Gerçekleşen Değerleri	27
Tablo 9. Program Kapsamında Geliştirilen Fiziki/Ortak Kullanım Alanı.....	29

1. KISALTMALAR & TANIMLAR

1.1 KISALTMALAR

- AB** : Avrupa Birliği
İSTKA : İstanbul Kalkınma Ajansı
OECD : Ekonomik Kalkınma ve İş birliği Örgütü
s : Sayı
vd : ve diğerleri
bkz. : Bakınız
Ar-Ge : Araştırma-Geliştirme

1.2 TANIMLAR

- Ajans** : T.C. İstanbul Kalkınma Ajansı
Faydalanıcı : Proje sonuçlarından doğrudan veya dolaylı etkilenecek gerçek veya tüzel kişiler.
İştirakçi : Başvuru sahibi ya da ortakların uygunluk kriterlerini karşılama mecburiyeti olmadığı halde projenin yürütülmesine katkıda bulunan taraf.
Ortak : Başvuru sahibine projenin hazırlık ve uygulama aşamalarında destek veren ve rehberde belirtilen uygunluk kriterlerini sağlayan kuruluş.
Program : İçeriği ve kuralları Kalkınma Ajansları destek mevzuatı ve bu başvuru rehberi ile belirlenen mali destek programı.
Proje : Destekten yararlanmak üzere Ajansa sunulan belli bir amacı, bütçesi ve süresi olan düzenli faaliyetler bütünü.
Yararlanıcı : Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği hükümleri çerçevesinde Ajanstan destek almaya hak kazanan gerçek veya tüzel kişiler

2. YÖNETİCİ ÖZETİ

Bu rapor, İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) tarafından 2020 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı (COVID)'nın değerlendirilmesine yönelik hazırlanmıştır.

Program,

- COVID-19 salgını ile mücadelede İstanbul'un ve halihazırda Türkiye'nin salgınla mücadelesine katkı vermeyi,
- Salgının yayılımının en aza indirilmesini ve kontrol altına alınmasını,
- Başta risk altındaki gruplar olmak üzere toplum sağlığının korunması ve
- Salgının olumsuz sosyoekonomik etkilerinin hafifletilmesine destek vermek hedefiyle 2020 yılında hayata geçirilmiştir.

Bu çerçeveden hareketle program kapsamında belirlenen öncelikler şunlardır:

Öncelik 1: Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması

Öncelik 2: Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları

Öncelik 3: Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi

Programın toplam bütçesi 51.000.000 TL olarak ilan edilmiş, sözleşmelerle program bütçesinin %22,3'ü sözleşmeye bağlanmıştır. Sözleşmeye bağlanan desteğin %75,74'ü gerçekleşmiş, toplam destek tutarı 8.761.807,08 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu destekle hedeflenen tüm sonuçlara ulaşılmıştır, %100'lük bir etkililik oranına ulaşılmıştır.

Rapor kapsamında detaylı olarak gerçekleştirilen analizde ise Kalkınma Ajanslarınca uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar tarafından belirlenmiş beş kriter olan ilgililik, etkinlik, etkililik, etki, sürdürülebilirlik kriterleri temel alınmıştır.

Raporda elde edilen veriler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Program kapsamında gerçekleştirilen projeler program şekillendirilirken tasarlanan öncelik alanlarından en az birine hizmet etmiştir. Buna ek olarak her ne kadar akut bir sorunun çözümüne dair bir program olsa da programın ulusal ve bölgesel planlarla da ortaklık gösterdiğini söylemek mümkündür, bu anlamda program **ilgililik** kriterine uygunluk göstermektedir. **Etkinlik** kriteri bağlamında değerlendirildiğinde programın belirgin bir başarıya ulaştığını söylemek mümkündür. Sözleşmeye bağlanan destek tutarı ilan edilen destek tutarının yalnızca %22,3'ü ve sözleşmeye bağlanan destek tutarının %76,9'unun gerçekleşmiş olmasına rağmen **etkililik** oranı %100 olarak gerçekleşmiş, öngörülmüş tüm etkilere ulaşılabilmektedir. **Etki** kapsamında yapılan analizde ise program kapsamında gerçekleştirilen projelerin hem proje uygulayıcıları hem de faydalanıcıları nezdinde kalıcı sonuçlarının olduğunu söylemek mümkündür. Bu sonuçlar içerisinde teknoloji teması öne çıkmakta, aynı zamanda programın sosyal etkisi de yine uygulayıcılar tarafından %90'ın üzerinde olumlu değerlendirilmektedir. **Sürdürülebilirlik** bağlamında ise programın kendi tasarımına özgü süreçlerinin bir etkisi görülmektedir. Program faydalanıcılarının %21,4'ü faaliyetlerinin tümünün devam

ettiğini, %14,3'ü faaliyetlerinin artarak ve çeşitlenerek devam ettiğini, %35,7'si ise devam etmediğini belirtmektedir. Burada da özellikle sürece müdahale ve anlık çözüme olan ihtiyacın sonuçları gözlemlenmektedir.

Bu rapora konu olan çalışmaların tamamı olağandışı koşullarda gerçekleşmesine rağmen belirgin bir başarıya ulaşmış, hedeflediği birçok kritere de doğrudan erişmiştir. Aynı zamanda kurumlar arası iş birlikleri ya da ortak hareket etme davranışları da yine doğrudan gözlemlenmiştir. Programın tasarımına neden olan COVID-19 pandemisinin sonuçlarının hala gözlemlendiği bir dönemde kaleme alınan bu rapor esnasında da kalıcı sonuçlarının gözlemlenebildiği uygulamaların teknolojiyle ilişkili olması ise dikkat çekicidir. Sonuç olarak, kalkınma ajansının yürüttüğü programların, bölge planının da işaret ettiği doğrultuda her koşulda ilgili tüm paydaşlarda yenilikçilik ve yaratıcılığı teşvik edecek şekilde kurgulanması kritik önem taşımaktadır.

3. GİRİŞ

Çin'in Wuhan şehrinde 1 Aralık 2019 tarihinde ortaya çıkan corona virüsü (COVID-19), hızla yayılıp küresel bir salgın haline gelmiş ve 11 Mart 2020'de Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi ilan edilmiştir. COVID-19; insan hayatı üzerinde ciddi derecede tehlikeye sebep olan, insan vücudunda kalıcı hasar bırakan, yaşlılar ve kronik rahatsızlığı bulunan insanlar için daha fazla hayati tehlikeye yol açan, yüksek bulaşıcılığı olan bir virüsdür. Bu yüzden toplum sağlığı için acil müdahale edilmesi gereken bir tehdit haline gelmiştir.

Türkiye ekonomisinin yaklaşık üçte birine hayat veren, yaklaşık %45'i çocuklar ve gençler olmak üzere 15 milyonu aşkın nüfusa ev sahipliği yapan (TÜİK, 2020), yıllık 10 milyon turist ağırlayan; sosyal, kültürel ve sanatsal faaliyetler bakımından oldukça canlı bir ekosisteme sahne olan İstanbul'un kalabalık nüfusu ve yoğun ekonomik faaliyetleri, virüsle mücadelede riskli bir bölge olmasına yol açmıştır. Alınan tedbirlere rağmen tüm dünyada olduğu gibi İstanbul'da da COVID-19 vakaları yoğun olarak görülmüş, can kayıpları yaşanmıştır. İstanbul aynı zamanda gelişmiş sağlık altyapısı, dünya standartlarına uygun hizmet sunan sağlık personelleri, sağlık alanında deneyimli üniversiteleri ve akademisyenleri, toplumsal dayanışma bilincine sahip sivil toplum kuruluşları ve Türkiye ekonomisi için önemli olan KOBİ'leri ve yenilikçi startupları ile ülkemizin salgınla mücadelesinde hem insan kaynağı hem de altyapı bakımından en donanımlı bölgesi olma özelliğini göstermiştir.

Tüm bu gerekçeler göz önünde bulundurularak, COVID-19 salgını ile mücadelede İstanbul'un ve halihazırda Türkiye'nin salgınla mücadelesine katkı vermeyi, salgının yayılımının en aza indirilmesini ve kontrol altına alınmasını, başta risk altındaki gruplar olmak üzere toplum sağlığının korunması ve salgının olumsuz sosyoekonomik etkilerinin hafifletilmesine destek vermek hedefiyle 2020 yılında İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı hayata geçirilmiştir. Başta en yüksek risk grubu sayılan yaşlılar, kronik rahatsızlığı olanlar, bakıma muhtaç bireyler ve engelliler gibi salgından korunması gereken toplumsal kesimler olmak üzere, COVID-19 virüsünün yayılmasının önlenmesine yönelik kritik öneme sahip "sosyal mesafeyi koruma" ve "evde kalma" tedbirlerinin sürdürülebilir bir şekilde uygulanmasının sağlanması; sosyal izolasyona bağlı olarak yaşanabilecek sorunlara yönelik psiko-sosyal destek sağlanması ile salgın hakkında

bilgilendirici, farkındalık artırıcı, yönlendirici ve bilgi kirliliğini önleyici faaliyetler içeren projelerin desteklenmesi amaçlanmıştır. Bu kapsamda özel sektör kurumlarıyla ile startup iş birliğini oluşturarak ekonomik eksenindeki durgunluğu atlatacak yenilikçi çözümlerin bulunması, toplumsal ekseninde ise toplumun sağlık ve ötesinde değişen ihtiyaçlarına cevap verecek ürün ve hizmet çeşitliliğinin sağlanması, sağlık inovasyonunun sistematik, işbirlikçi ve geniş katımlı yönetilmesi, İstanbul'un riskli ve kırılgan bölgelerini gösteren CBS coğrafi bilgi sistemleri tabanlı harita sisteminin oluşturulması hedeflenmiştir. Fiziksel tedbirlerin dışında, 20 yaş altı gençler ile 65 yaş üstü yaşlılar olarak tanımlanan risk gruplarının psikososyal ihtiyaçlarına cevap vererek toplumun ruh sağlığına katkı sağlanması, hammadde sağlanabildiği sürece maske üretimi yapılması, İstanbul'da toplu taşımalarda kullanılan İstanbulkart'ın mobil uygulama ile kullanıcıların cep telefonlarına taşınması ve böylelikle temassız, sosyal mesafeye dayalı ulaşımın sağlanması gibi projelerin geliştirilmesi beklenmiştir.

4. PROGRAM HAKKINDA GENEL BİLGİLER

4.1 Programın Tanım ve Kapsamı

Programın tanım ve kapsamını içeren program künyesi, Tablo 1'de özetlenmektedir:

Tablo 1. Program Künyesi

Programın Adı	COVID-19 İLE MÜCADELE VE DAYANIKLILIK PROGRAMI
Program Referans No	TR10/20/COVID
Programın Genel Hedefi	COVID-19 salgın riski ile mücadeleye katkı sağlayacak ve salgının etkilerinin azaltılmasına yönelik acil çözüm sunan projelerin desteklenmesi
Programın Öncelikleri	Öncelik 1: Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması Öncelik 2: Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları Öncelik 3: Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi
Programın Toplam Bütçesi	51.000.000 TL
Projelere Sağlanacak Asgari ve Azami Destek Miktarı	Asgari Tutar: 200.000 TL Azami Tutar: 2.000.000 TL Kâr Amacı Gütmeyen Kurum/Kuruluşlar için destek, projenin toplam uygun maliyetinin %25'inden az olamaz ve %100'ünü aşamaz. Kâr Amacı Güden İşletmeler için destek, projenin toplam uygun maliyetinin %25'inden az ve %50'sinden fazla olamaz.
Proje Süresi	Asgari 1 ay , azami 3 aydır
Uygun Başvuru Sahipleri	<ul style="list-style-type: none">Valilik, Kaymakamlıklar, Kamu Kurumlarının İl ve Bölge Müdürlükleri ve Başkanlıkları, Diğer Kamu Kurumlarının İlde Bulunan En Üst Birimleriİlçe Sağlık Müdürlükleri

	<ul style="list-style-type: none"> • İlçe Milli Eğitim Müdürlükleri • Belediyeler, İSKİ, İETT • İstanbul Büyükşehir Belediyesi Daire Başkanlıkları • İstanbul Ticaret Odası, İstanbul Sanayi Odası, Deniz Ticaret Odası, İstanbul Ticaret Borsası • Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları, Birlikler, Odalar, Meslek Örgütleri, Merkezler • Organize Sanayi Bölgeleri, Kooperatifler • Sivil Toplum Kuruluşları (Dernekler, Vakıflar, Birlikler, Sendikalar, Federasyonlar, Konfederasyonlar) • Üniversiteler, Fakülteler, Enstitüler • Teknoloji Geliştirme Bölgesi Yönetici Şirketleri, Teknoloji Transfer Ofisi Şirketleri, Belediye Şirketleri • Kâr Amacı Güden İşletmeler
Son Başvuru Tarihi	30/04/2020

4.2 Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Program düzeyi performans göstergeleri toplam 27 adettir. Bu göstergelerden 6'sı zorunlu (S1-S6), 21'i (G2-G9) ise projenin hedefleri ile ilişkili olarak kullanılması faydalanıcının takdirine bırakılan göstergeleri ifade etmektedir. Program düzeyi performans göstergelerinin tamamı için bkz. Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri.

5. PROGRAMIN SONUÇLARI

5.1 Bütçe Gerçekleşmeleri

Programın bütçesi, 51.000.000 TL olarak ilan edilmiştir. Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinde sıralanan toplam 20 yararlanıcı ile sözleşmeye bağlanan projelerin toplam bütçesi, 15.241.123,33 TL olup sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarı 11.384.039,09 TL olarak gerçekleşmiştir. Böylece ilan edilen program bütçesinin %22,3'ü sözleşmeye bağlanarak hibe edilmesi taahhüt edilmiştir. Bununla birlikte gerçekleşen toplam destek tutarı, 8.761.807,08 TL ile sınırlı kalmıştır. Bu tutar, sözleşmeye bağlanan toplam destek tutarının %76,9 oranındadır. Bu durumda program bütçesi göz önünde bulundurularak artan kaynak, 42.238.192,92 TL olmuştur (Tablo 2).

Tablo 2. Programın Bütçe Gerçekleşmeleri

Program Bütçesi	Sözleşme Bütçesi	Destek Oranı (Ortalama)	Sözleşme toplam destek tutarı	Gerçekleşen Toplam Bütçe	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı
-----------------	------------------	-------------------------	-------------------------------	--------------------------	----------------------------------

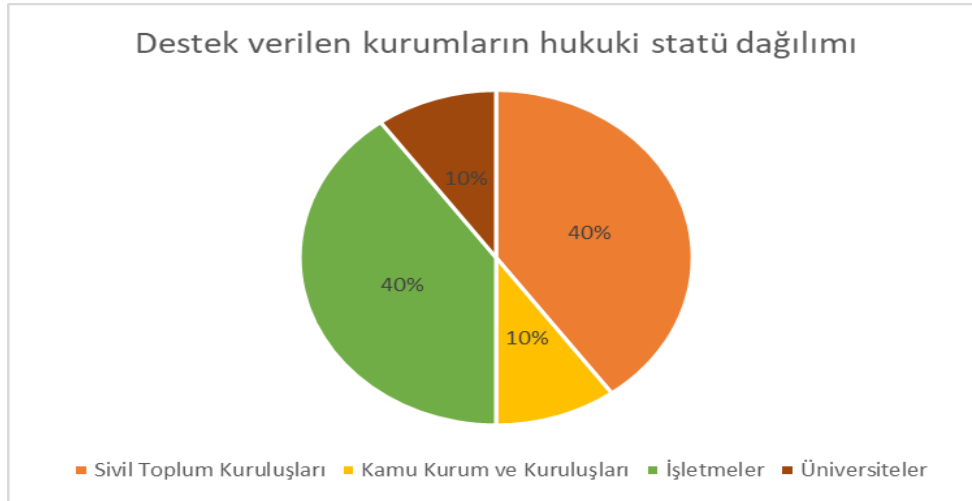
₺51.000.000	₺15.241.123,33	%75,74	₺11.384.039,09	₺12.290.094,76	₺8.761.807,08
-------------	----------------	--------	----------------	----------------	---------------

5.2 Sözleşme İmzalanan ve Tamamlanan Projelere İlişkin İstatistik Bilgiler

Program kapsamında 20 projeye destek verilmiştir, 20 yararlanıcı kurum projelerini başarıyla tamamlamıştır. Program çerçevesinde destek sözleşmesi imzalanan ve tamamlanan 20 proje yararlanıcısı, proje isimleri ve referans kodları Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinden takip edilebilmektedir.

Destek verilen kurumların hukuki statülerine göre dağılımı, Grafik 1'deki gibidir. Buna göre gerçekleşen proje sayısının %40'ına karşılık gelen sivil toplum kuruluşları ile işletmeler 8'er proje ile ilk sıradadırlar. Sivil toplum kuruluşları ile işletmeleri takiben, %10'a karşılık gelen ve 2'şer proje ile kamu kurum ve kuruluşları ile üniversiteler ikinci sıradadırlar.

Grafik 1. Destek Verilen Kurumların Hukuki Statü Dağılımı

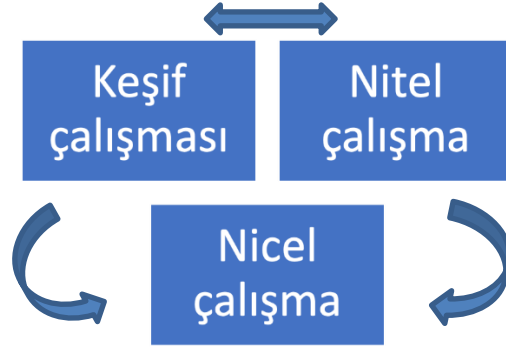


6. PROGRAMIN DEĞERLENDİRİLMESİ

6.1 Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Program değerlendirilmesi Şekil 1'de görüleceği üzere üç evrede gerçekleştirilmiştir:

Şekil 1. Değerlendirme Modeli



Keşif çalışması aşamasında öncelikle İSTKA'nın ilgili ekibinden geçmiş dönem değerlendirme raporları ve rapor çerçevesine dair sağladıkları belgeler derlenmiş, programın değerlendirilmesi için ihtiyaç duyulan kaynaklar elde edilmiştir. Bu sürecin ardından gerçekleştirilen literatür taramasıyla program hedeflerine yönelik arka plan bilgileri derlenmiş, program değerlendirmesine zemin hazırlanmıştır. Sonrasında nitel ve nicel çalışmalar eşzamanlı olarak yürütülmüştür.

Nitel çalışma kapsamında özellikle son dönemde kurumların gerçekleştirdikleri projeler dolayısıyla gözlemledikleri etkilerin derlenmesi ve güncel geri dönüş ve önerilerinin derinlemesine elde edilmesi hedeflenmiştir. Bu kapsamda "Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı" özelinde 1(bir) adet derinlemesine görüşme de gerçekleştirilmiştir.

Nicel çalışma kapsamında ise öncelikle raporun belirlenen çerçeve ve hedefleri doğrultusunda anket formu tasarlanmış ve doğrudan kurumların proje sonuçları ve etkisine yönelik beyanlarının derlenmesi hedeflenmiştir. Sonrasında program kapsamında destek verilen projeleri gerçekleştiren tüm kurumlara anket formları iletilmiştir. Telefon aramalarıyla desteklenen uygulama süreci sonucunda "Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı" kapsamında desteklenen 20 projeden 14'üyle (%70) anket gerçekleştirilmiştir.

Bu evrelerde gerçekleştirilen adımlar Tablo 3'te yer almaktadır.

Tablo 3. Program Değerlendirmede Kullanılan Yöntem

Evre	Aşamalar	Amaç	Yöntem
Keşif çalışması	Literatür taraması	Rapor çerçevesinin hazırlanması ve analize zemin hazırlayacak verilerin derlenmesi.	Literatür taraması ve İSTKA'dan ilgili belgelerin edinilmesi
Nitel çalışma	Odak grup görüşmeleri, derinlemesine görüşmeler	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerin sonuç ve etkilerine	Odak grup görüşmeleri ve derinlemesine görüşmeler

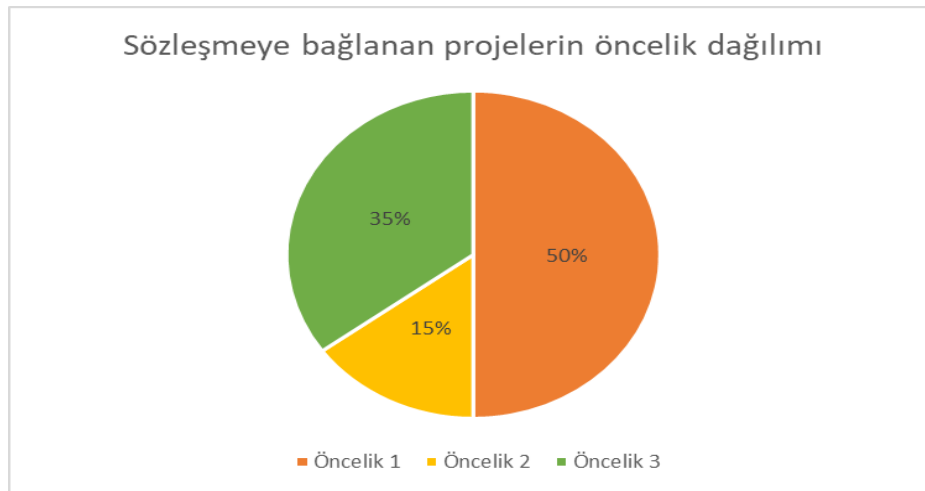
		yönelik görüş ve analizlerini derinlemesine incelemek.	
Nicel çalışma	Anket uygulaması	Mali destek programı kapsamında desteklenen projelerin uygulayıcılarının projelerinin sonuç ve etkilerine yönelik beyanlarının derlenmesi ve analiz edilmesi.	Anket çalışması

Tüm evrelerin tamamlanmasının ardından raporlama aşamasına geçilmiş, tüm verilerin en doğru şekilde analize yansması için gerekli çalışma gerçekleştirilmiştir. Bu aşamada var olan durumun analizlerine ek olarak gelecek dönemlerde gerçekleştirilecek programlar için referans olabilecek önerilerin de derlenmesine özen gösterilmiştir.

6.2 Amaç ve Öncelikler Kapsamında Hedeflere Ulaşılma Düzeyi

Sözleşmeye bağlanan projelerin amaç ve öncelikler kapsamında hedeflere ulaşma düzeyleri, proje sonunda sundukları nihai teknik raporlar incelenerek elde edilmiştir. Sözleşmeye bağlanan 20 projenin Tablo 1’de yer alan “**Öncelik 1:** Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması, **Öncelik 2:** Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları ve **Öncelik 3:** Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi” alanlarından 10 projenin Öncelik 1, 3 projenin Öncelik 2 ve 7 projenin Öncelik 3’e göre projelerini kurguladığı ve uyguladığı görülmüştür. Grafik 2’de görüleceği üzere, projelerin %50’si Öncelik 1, %15’i Öncelik 2 ve %35’i Öncelik 3’ü baz almıştır.

Grafik 2. Sözleşmeye Bağlanan Projelerin Öncelik Dağılımı



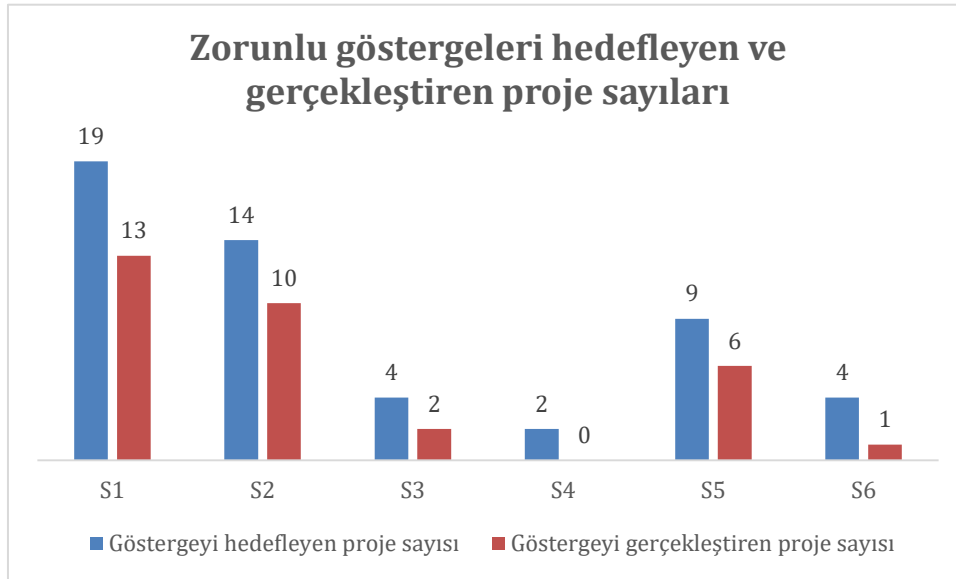
Zorunlu göstergeleri hedefleyen ve gerçekleştiren projelerin sayı dağılımına bakıldığında Grafik 3’te görüleceği üzere:

- 19 projenin S1: Faydalanıcı Sayısı göstergesini hedeflediği ve 13 projenin gerçekleştirdiği,

- 14 projenin S2: Faydalanıcı Kadın Sayısını göstergesini hedeflediği ve 10'unun gerçekleştirdiği,
- 4 projenin S3: Doğrudan Faydalanıcı Engelli Sayısı göstergesini hedeflediği ve 2'sinin gerçekleştirdiği,
- 2 projenin S4: Doğrudan Faydalanıcı Çocuk Sayısı göstergesini hedeflediği ancak gerçekleştiremediği,
- 9 projenin S5: Doğrudan Faydalanıcı Genç Sayısı göstergesini hedeflediği ve 6'sının gerçekleştirdiği,
- 4 projenin S6: Doğrudan Faydalanıcı Yaşlı Sayısı göstergesini hedeflediği ve 1'inin gerçekleştirdiği görülmektedir.

Zorunlu göstergeler içerisinde en az (2) S4 projesinin hedeflendiği görülmektedir. Grafik 3'te yer alan göstergelerin gerçekleştirmeleri, hedefledikleri sayılara ulaştıkları anlamına gelmemekle birlikte, zorunlu göstergelerin gerçekleştirme sayıları ve başarı oranları Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosunda yer almaktadır.

Grafik 3. Zorunlu Göstergeleri Hedefleyen ve Gerçekleştiren Proje Sayıları



20 projenin hedeflediği ve gerçekleştirdiği göstergelere bakıldığında, zorunlu göstergelerden (S1-S6 aralığı) tamamının hedefin gerisinde kaldığı görülmektedir. Çocuk, yaşlı ve engelli kişi sayısının hedef göstergelerinin gerçekleştirme oranının düşük olduğu görülmektedir. Bunun da nedeni final raporlarında hem erişim zorlukları hem de özellikle merkezden maske dağıtımı gibi durumlarda erişime dair profil verisine ulaşamamak olarak ifade edilmektedir.

Zorunlu göstergeler dışında kalan tüm göstergelerin gerçekleştirme oranlarına bakıldığında ise en az başarıya ulaşılan göstergelerin %82,4 oranıyla G2: Geçici İstihdam- Kişi ve %87,5 oranıyla GP8: Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Test Çeşidi Sayısı olduğu görülmektedir. Bu oranların da %80 üzerinde olması kalan tüm göstergelerin de başarıyla hedeflenen oranlarda gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Tüm göstergelerin hedeflenenlerinin gerçekleşme oranları ortalaması ise %171'dir. Yani, genel tabloya bakıldığında projelerin hedeflediği göstergelerinin gerçekleşme oranları başarıyla sonuçlanmıştır. Göstergelerin gerçekleşme oranları Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosundan takip edilebilmektedir.

Öncelikler bazında ise hedef gerçekleştirmeleri Tablo 4'ten takip edilebilmektedir.

Tablo 4. Öncelikler Bazında Hedef Gerçekleşmeleri Tablosu

		Program Performans Göstergesi	Hedef	Sonuç	Gerçekleşme Oranı
Hedef: COVID-19 salgını riski ile mücadeleye katkı sağlayacak ve salgının etkilerinin azaltılmasına yönelik acil çözüm sunan projelerin desteklenmesi	Öncelik1	S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kişi	2100	2301	110%
		S2: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın Kişi	1050	1150	110%
		S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli Kişi	0	0	0%
		S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk Kişi	0	0	0%
		S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç Kişi	400	380	95%
		S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı Kişi	0	0	0%
		G2: Geçici İstihdam - Kişi (1 Yıldan Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında) - Hedeflenen	0	0	0%
		S18: Düzenlenmiş Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	14	14	100%
		S19: Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	0	0	0%
		S20: Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	0	0	0%
		S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	0	0%
		S31: Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	1	1	100%
		S58: Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısı	500	603	121%
		S68: Mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	0	0	0%
		S72: Teknolojik altyapısı iyileştirilen laboratuvar sayısı	0	0	0%
		S50: Projeden Faydalanan Mahalle Sayısı	0	0	0%
S25: Kurulan Merkez/Atölye	0	0	0%		

Öncelik 2	Sayısı (Yaşlı)			
	A1: Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	0	0	0%
	GP3: Depolama Alanı Sayısı	0	0	0%
	GP4: Depolama Alanı	0	0	0%
	K18: Ürün Çeşidi Sayısı	0	0	0%
	GP5: Ortak Kullanım Alanı	0	0	0%
	GP8: Test Çeşidi	0	0	0%
	GP9: Test Kapasitesi	0	0	0%
	G7: Eğitim Sayısı	8	8	100%
	G8: Eğitim Süresi	24	24	100%
	G9: Eğitime Katılan Kişi Sayısı	713	777	109%
	S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kişi	11422000	6112120	54%
	S2: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın Kişi	0	0	0%
	S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli Kişi	0	0	0%
	S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk Kişi	0	0	0%
	S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç Kişi	0	0	0%
	S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı Kişi	0	0	0%
	G2: Geçici İstihdam - Kişi (1 Yılda Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında) - Hedeflenen	0	0	0%
	S18: Düzenlenmiş Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	26	26	100%
	S19: Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	0	0	0%
	S20: Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	0	0	0%
	S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	0	0%
	S31: Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	0	0	0%
	S58: Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısı	0	0	0%
	S68: Mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	0	0	0%
	S72: Teknolojik altyapısı iyileştirilen laboratuvar sayısı	0	0	0%

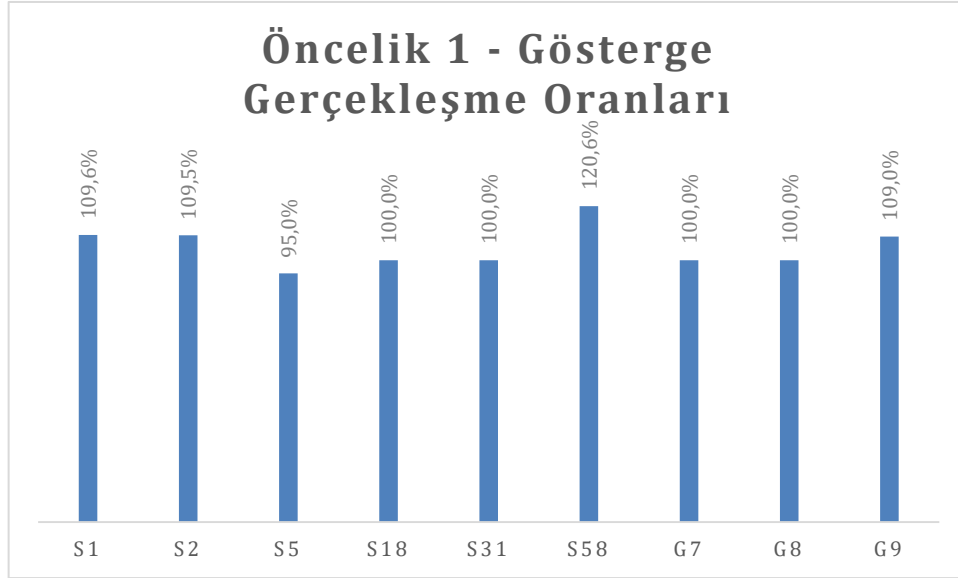
		S50: Projeden Faydalanan Mahalle Sayısı	0	0	0%
		S25: Kurulan Merkez/Atölye Sayısı (Yaşlı)	0	0	0%
		A1: Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	1	2	200%
		GP3: Depolama Alanı Sayısı	0	0	0%
		GP4: Depolama Alanı	0	0	0%
		K18: Ürün Çeşidi Sayısı	107	107	100%
		GP5: Ortak Kullanım Alanı	0	0	0%
		GP8: Test Çeşidi	3	3	100%
		GP9: Test Kapasitesi	15000	30642	204%
		G7: Eğitim Sayısı	0	0	0%
		G8: Eğitim Süresi	0	0	0%
		G9: Eğitime Katılan Kişi Sayısı	0	0	0%
	Öncelik 3	S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kişi	2352	3861	164%
		S2: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın Kişi	504	930	185%
		S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli Kişi	24	60	250%
		S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk Kişi	0	0	0%
		S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç Kişi	385	719	187%
		S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı Kişi	10	40	400%
		G2: Geçici İstihdam - Kişi (1 Yılda Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında) - Hedeflenen	33	4	12%
		S18: Düzenlenmiş Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	121	126	104%
		S19: Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	0	0	0%
		S20: Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	0	0	0%
		S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	0	0%
		S31: Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	19	52	274%
		S58: Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısı	0	0	0%
S68: Mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	1	1	100%		
S72: Teknolojik altyapısı	0	0	0%		

	iyileştirilen laboratuvar sayısı			
	S50: Projeden Faydalanan Mahalle Sayısı	0	0	0%
	S25: Kurulan Merkez/Atölye Sayısı (Yaşlı)	0	0	0%
	A1: Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	375	442	118%
	GP3: Depolama Alanı Sayısı	0	0	0%
	GP4: Depolama Alanı	0	0	0%
	K18: Ürün Çeşidi Sayısı	2	28	1400%
	GP5: Ortak Kullanım Alanı	0	0	0%
	GP8: Test Çeşidi	0	0	0%
	GP9: Test Kapasitesi	0	0	0%
	G7: Eğitim Sayısı	652	748	115%
	G8: Eğitim Süresi	4664	6077	130%
	G9: Eğitime Katılan Kişi Sayısı	650	835	128%

20 projenin gösterge gerçekleşme oranlarına öncelikler bazında bakıldığında, yalnızca birinci öncelik kapsamında geliştirilen projelerin S1, S2, S5, S18, S31, S58, G7, G8 ve G9 göstergelerini hedeflediği görülmektedir. Gerçekleşme oranı en yüksek gösterge ise %120,06 ile S58: Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısıdır (Grafik 4).

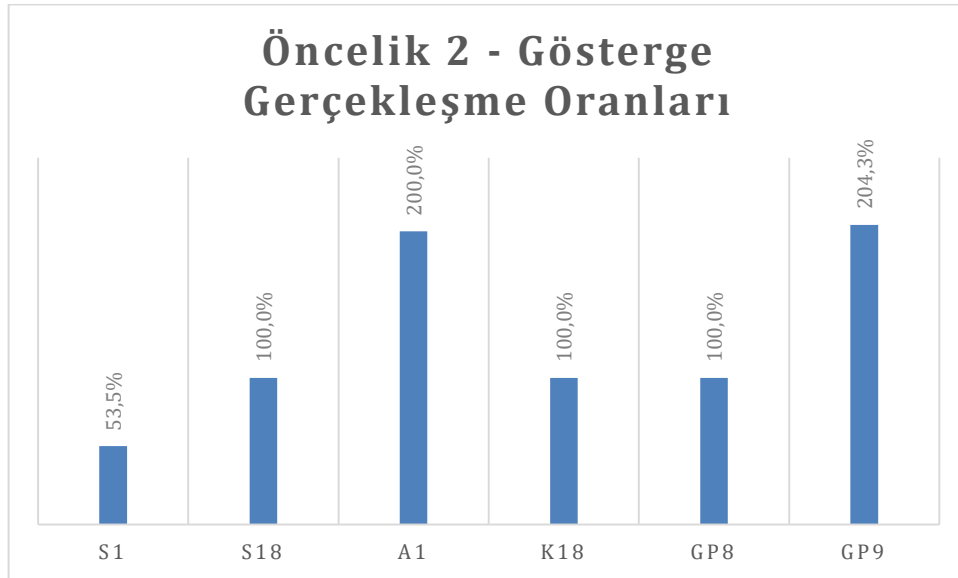
Grafik 4'te görüleceği üzere, Öncelik 1'e göre gösterge gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise S1, S18, A1, K18, GP8 ve GP9 önceliklerinin bu kapsama girdiği görülmektedir. En yüksek gerçekleşme oranına sahip gösterge ise %120,6 oranla S58: Proje kapsamında çocuğu risk altında olduğu için destek ve danışmanlık hizmetlerinden faydalanan anne ve babaların sayısı olmuştur. En düşük gerçekleşme oranına sahip gösterge ise %95 oranı ile S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Genç Kişi (Gerçekleşen) olmuştur.

Grafik 4. Öncelik 1: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları



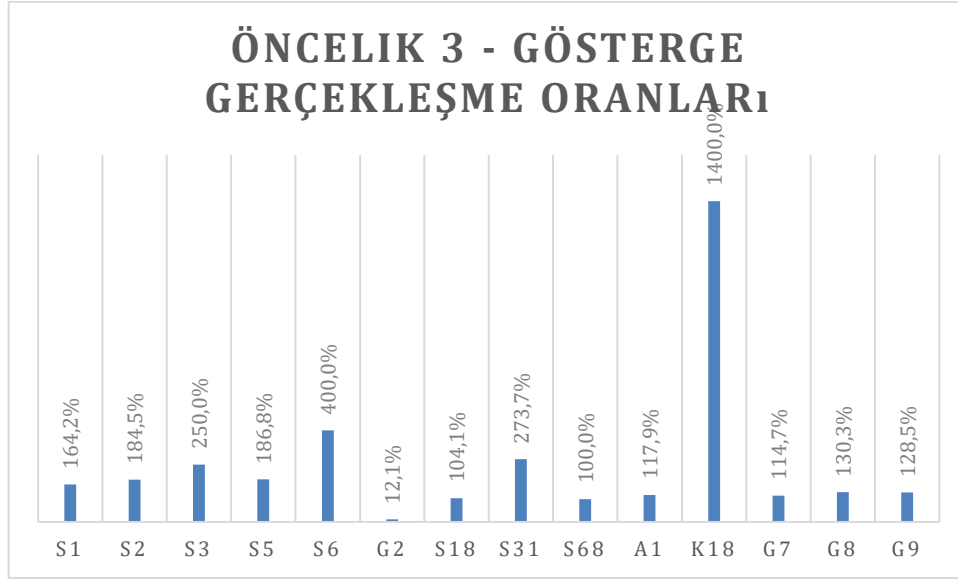
Grafik 5'te görüleceği üzere, Öncelik 2 için gösterge gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Kişi göstergesi haricinde (53,5) tüm göstergelerin hedeflenenin üzerine çıktığı görülmektedir. En yüksek gerçekleşme oranı ise %204,3 gerçekleşme oranı ile GP9: Test Kapasitesi göstergesi olmuştur.

Grafik 5. Öncelik 2: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları



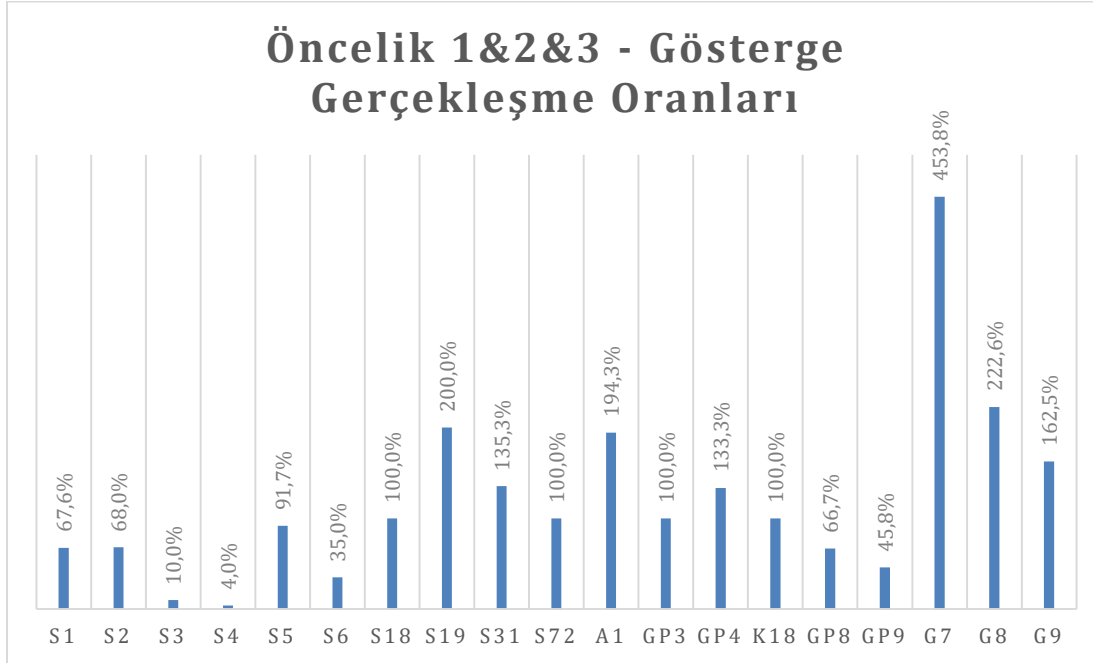
Grafik 6'da görüleceği üzere, Öncelik 3 için gösterge gerçekleşme oranlarına bakıldığında ise K18: Ürün Çeşidi Sayısı göstergesinin %1400 oranıyla en yüksek gerçekleşme oranına sahip olduğu görülmektedir. G2: Geçici İstihdam- Kişi (1 Yılda Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)) göstergesi ise en düşük gerçekleşme oranına sahip göstergedir. G2 göstergesi hariç tüm göstergeler başarı ile tamamlanmıştır.

Grafik 6. Öncelik 3: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları



Öncelik “1,2 ve 3” üzerinden göstergelere bakıldığında G7: Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı %453,8 oranıyla en yüksek gerçekleşme oranına sahiptir. 7 gösterge ise hedefin gerisinde kalmıştır. Hedefin gerisinde kalan göstergeler arasında en düşük oran %4 ile S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Çocuk Kişi göstergesi olmuştur.

Grafik 7. Öncelik 1&2&3: Göstergelerin Gerçekleşme Oranları



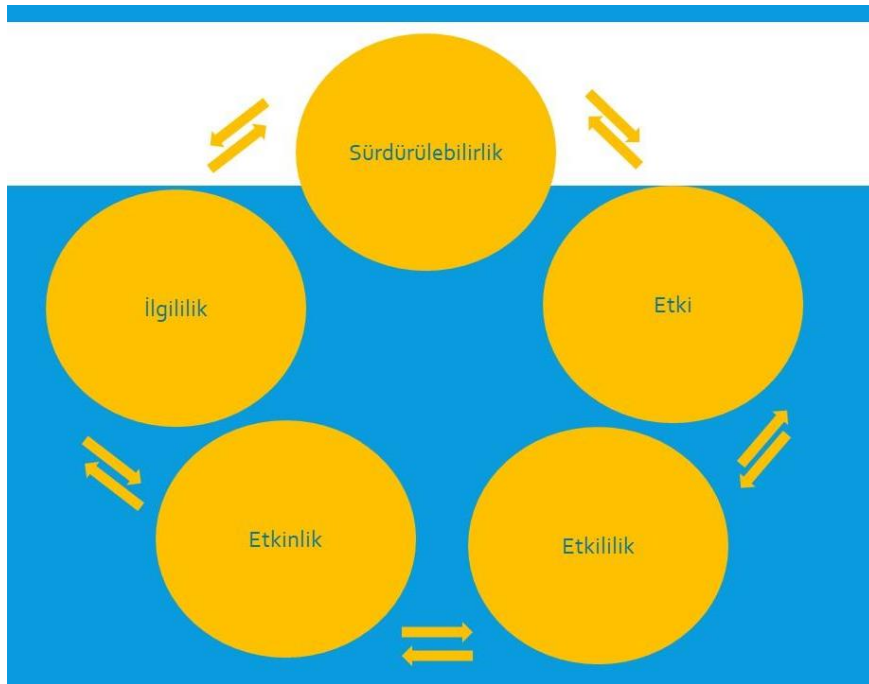
6.3 Değerlendirme Kriterleri Kapsamında Programın İncelenmesi

Program sonrası değerlendirme çalışması ile Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar listesinde detayı verilen Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı kapsamında desteklenen toplam 20 adet proje değerlendirilmiş, her bir projenin çıktısı ve sonuçlarının, desteğin amaç, öncelik ve hedefleri ile ilişkisi, başlangıçta belirlenen hedef çıktısı ve sonuçlara ulaşma düzeyi, projelerin amaç ve önceliklerine ulaşma düzeyi **ilgililik, etkinlik, etkililik, etki** ve **sürdürülebilirlik** kriterleri kapsamında incelenmiştir.

Söz konusu Program Covid-19 süreci boyunca endüstriyel cerrahi maske üretimi sağlamayı, toplu kullanım alanlarındaki teması önlemek için İstanbulkart'ın telefon uygulaması şekline dönmesini sağlamayı, pandemiyin yarattığı sosyal, psikolojik, ekonomik sorunlarla başa çıkmak için yenilikçi girişimci fikirler ve dijital ürünler ortaya koyarak salgının etkilerinin en alt düzeye indirilmesine katkı sunmayı, girişimci kadınların hızlı ve etkili eylem için her düzeyde verimli sosyal diyalog kurmalarını sağlamayı hedeflenmektedir. Bu kapsamda; salgının yarattığı psikolojik ve maddi kayıpları azaltmak, can kayıplarını önlemek çalışmalarının temelini oluşturmaktadır. Program düzeyinde oluşturulmuş olan performans göstergelerinde ve her projede ayrı ayrı olarak belirtilmiş olan proje performans göstergelerinde belirtilen kurum, kuruluş, meslek, kişiler vb. ise değerlendirme kapsamına alınan hedef kitleyi oluşturmaktadır.

Program sonrası değerlendirme ve etki analizi çalışmaları Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği'nin 47. Maddesinde belirtildiği üzere Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından belirlenmiş "Kalkınma Ajansları Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar" gereğince yapılmıştır.

Şekil 2. Değerlendirme Kriterleri



Şekil 2'deki değerlendirme kriterleri kapsamında değerlendirilen hususlar kısaca aşağıdaki gibidir:

İlgililik: Projelerin program amaç ve öncelikler ile uyum ve tutarlılığı; programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı.

Etkinlik: Uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu.

Etkililik: Elde edilen çıktı ve sonuçların programın temel amaç ve öncelikleri ile ne düzeyde örtüştüğü.

Etki: Projelerin uygulama aşamasında ve uygulamasının tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişikliklerin düzeyi.

Sürdürülebilirlik: Proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme düzeyi.

6.3.1 İlgililik

Program kapsamında desteklenen projelerin seçilmesi aşamasında ilgillik kriteri kapsamında 1) projelerin program amaç ve öncelikleri ile uyum ve tutarlılığı ile 2) programın bölgesel ve ulusal plan ve politikalar ile uyum ve tutarlılığı değerlendirilerek her projeye ilgillik puanları verilmektedir. Ancak COVID programının acil uygulama özelliği gereği bu puanlama gerçekleştirilmemiş, projeler öncelik alanlarıyla ilişkileri üzerinden değerlendirilmiştir. Bu raporda da bu durumdan hareketle projelerin önceliklerle olan uyumu analiz edilmiştir.

Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgilliliği

Sözleşmeye bağlanan 20 projenin Tablo 1’de yer alan “**Öncelik 1:** Virüsün yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınması, **Öncelik 2:** Halk sağlığı için acil hazırlık ve müdahale çalışmaları ve **Öncelik 3:** Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi” alanlarından 10 projenin Öncelik 1, 3 projenin Öncelik 2 ve 7 projenin Öncelik 3’e göre projelerini kurguladığı ve uyguladığı görülmüştür. Grafik 2’de görüleceği üzere, projelerin %50’si Öncelik 1, %15’i Öncelik 2 ve %35’i Öncelik 3’ü baz almıştır. Tablo 5’te de görüleceği üzere, sözleşmeye bağlanan projelerin programın amaç ve öncelikleriyle ilgili olduğu görülmektedir.

Tablo 5. Projelerin Program Amaç ve Öncelikleri ile İlgilliliği

Referans No	Öncelik 1	Öncelik 2	Öncelik 3
TR10/20/COVID/0006			
TR10/20/COVID/0007			
TR10/20/COVID/0071			
TR10/20/COVID/0191			
TR10/20/COVID/0238			
TR10/20/COVID/0297			
TR10/20/COVID/0329			

TR10/20/COVID/0339			
TR10/20/COVID/0374			
TR10/20/COVID/0376			
TR10/20/COVID/0488			
TR10/20/COVID/0556			
TR10/20/COVID/0600			
TR10/20/COVID/0628			
TR10/20/COVID/0633			
TR10/20/COVID/0671			
TR10/20/COVID/0672			
TR10/20/COVID/0685			
TR10/20/COVID/0696			
TR10/20/COVID/0750			

Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgililiği

Yukarıdaki analizden hareketle projeler en çok üçüncü öncelik alanı olan “Öncelik 3: Salgının ülke ve bölge ekonomisine negatif etkilerinin azaltılmasına yönelik yenilikçi uygulamalar geliştirilmesi” önceliğine uygun bir şekilde uygulanmıştır. Bu da “2014-2023 İstanbul Bölge Planı”nın temel hedefi “Yaratıcı ve özgür insanlarıyla yenilik ve kültür kenti; özgün İstanbul” amacıyla da paralellik göstermektedir. Bunun haricinde de özellikle programdaki akut problem çözümüne yönelik vurguya rağmen yenilikçilik ve yenilikçi çözümlere dair atılan adımların projelerde önceliklendirilmesi programın ilgililiğini olumlu yönde etkilemiştir

Şekil 3. Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgililiğinden takip edilebileceği üzere, buna göre programın, teklif çağrısı dönemindeki 11. Kalkınma Planı (2019-2023) Gelişme Eksen: “Rekabetçi üretim ve verimlilik” kapsamında ve İstanbul Bölge Planı (2014-2023) Gelişme Eksen: “Küresel ekonomide söz sahibi, yüksek katma değer üreten, yenilikçi ve yaratıcı ekonomi” kapsamında aşağıdaki stratejik amaç ve hedeflerle ilgili olduğu görülmektedir:

- Ar-Ge ve yenilik çalışmalarında paydaşlar arası iş birliği, paylaşım ve koordinasyonu teşvik edecek inisiyatifler, ara yüz mekanizmaları ve iş birliği ağlarının geliştirilmesi
- Ar-Ge ve yenilik kültürünün toplumun tüm kesimlerine yaygınlaştırılarak toplumsal bilinç ve farkındalık oluşturulması
- İstanbul’un Ar-Ge ve yenilik alanlarında insan kaynağı kapasitesinin artırılması
- Ar-Ge ve yenilik alanlarında finansal kaynakların çeşitlendirilmesi, artırılması ve finansmana erişimin kolaylaştırılması

Şekil 3. Programın Bölgesel ve Ulusal Plan ve Politikalar ile İlgiliği

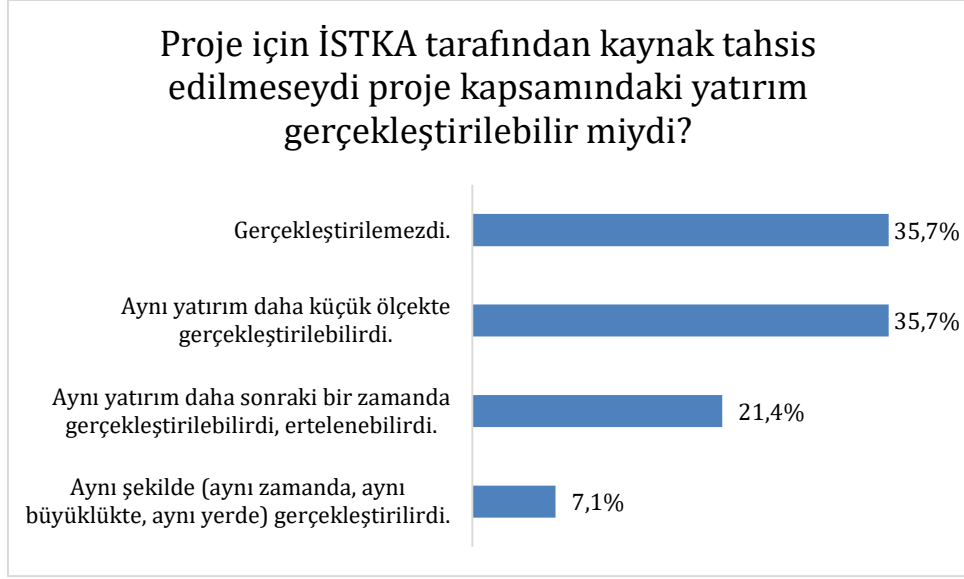


6.3.2 Etkinlik

Etkinlik kriteri kapsamında, uygulanan desteklerden elde edilen çıktı ve sonuçların kullanılan kaynaklarla (girdiler) ne derece orantılı olduğu, destek bütçesiyle daha fazlasının elde edilip edilemeyeceği değerlendirilmiştir. Bu çerçevede desteğin doğurduğu maliyete oranla fayda üretme düzeyi incelenmiştir. Etkinlik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri, derinlemesine görüşmeler ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece ekonomik, operasyonel ve süreç etkinliği olmak üzere 3 unsur bağlamında kaynakların nasıl kullanıldığı ortaya konmuştur.

Proje uygulayıcılarının programın etkinliğine dair genel görüşlerine Grafik 8'de yer verilmektedir. Anket katılımcılarının %35,7'si projelerinin İSTKA'nın desteği olmadan gerçekleştirilemeyeceğini, %35,7'si aynı yatırımın daha küçük ölçekte gerçekleştirilebileceğini, %21,4'ü aynı yatırımın daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebileceğini, ertelenebileceğini, %7,1'i ise projelerinin İSTKA'nın desteği olmadan aynı şekilde gerçekleşebileceğini ifade etmektedir. Programın akut dönemdeki ihtiyacı gidermek konusundaki içeriği de gözetildiğinde İSTKA'nın verdiği desteğin projeyi gerçekleştirilen kurumlar açısından alternatifsiz olduğunu söylemek mümkündür.

Grafik 8. Genel Etkinlik Değerlendirmesi



Bu genel etkinlik değerlendirmesinin yanı sıra yararlanıcıların programın etkinliğine etki eden faktörlerin düzeyi ile ilgili görüşlerine dair “zorlanmadık” diyenlerin oranları Tablo 6’da görülmektedir. Buna göre yararlanıcıların en fazla zorlandıkları ilk 3 konu; sözleşme, raporlama prosedürleri ve satın alma süreci olmuştur. Bununla birlikte, en zorlanmadıkları konular ise sırasıyla; ajans ile iletişim, görünürlük ve tanıtım faaliyetleri olmuştur.

Tablo 6. Genel Etkinlik Düzeyine Etki Eden Faktörler

Proje uygulama süreçleri faktörleri	Zorlanmadık diyenlerin oranları
Ajans ile iletişim	100,0%
Görünürlük ve tanıtım faaliyetleri	85,7%
Personel yönetimi	78,6%
İzleme süreci	78,6%
Proje süresi kullanımı	78,6%
Bütçe kullanımı	78,6%
Sözleşme prosedürleri	57,1%
Raporlama prosedürleri	57,1%
Satın alma süreci	42,9%

Ekonomik Etkinlik

Ekonomik etkinlik kapsamında program hibe miktarı değerlendirmesi Grafik 9, yararlanıcılar tarafından öngörülen bütçe miktarı değerlendirmesi Grafik 10 ve Ajans tarafından sunulan destek miktarı açısından programın değerlendirilmesi Grafik 11’de görölmektedir. Anket çalışmasında erişilen kurumların tamamı program hibe miktarının (Grafik 9) ve öngördükleri-talep ettikleri bütçe miktarının (Grafik 10) yeterli olduğunu ifade etmektedir. Ajans destek miktarına dair “Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ajans destek miktarı yeterli miydi?” sorusu katılımcılara yöneltildiğinde ise katılımcıların yalnızca %7,1’i bu miktarın yetersiz olduğunu ifade etmiştir (Grafik 11). Bu oran çok düşük olmakla birlikte dikkate alınması önem arz etmektedir.

Grafik 9. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Hibe Miktarı



Grafik 10. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Öngörülen Bütçe



Grafik 11. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ajans Destek Miktarı



Yararlanıcılara anket çalışmasında, projelerini uygularken ek bütçeye ihtiyaç duyup duymadıkları ve ek bütçe gerekirse bunu nereden karşıladıkları da sorulmuştur. Buna göre ankete katılan yararlanıcıların neredeyse %43'ü ek bütçe yaratmaya ihtiyaç duyduğunu belirtirken, %57,1'i ek bütçeye gerek olmadığını belirtmiştir (Grafik 12). Ek bütçeye ihtiyaç duyanların tamamı, bu bütçeyi kurumsal bütçelerinden karşıladığını beyan etmektedir (Grafik 13).

Grafik 12. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçe



Grafik 13. Ekonomik Etkinlik Değerlendirmesi-Ek Bütçenin Nasıl Karşılandığı



Operasyonel Etkinlik

Operasyonel etkinlik kapsamında daha önce Tablo 2’de belirtilmiş olan programın bütçe gerçekleştirmelerinin proje bazlı detayı niteliğinde olan projelerin bütçe gerçekleştirmeleri, Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleştirmeleri tablosundan takip edilebilmektedir. Ek 4’te yer alan verilere göre, her bir proje için program sonunda gerçekleşen destek tutarının sözleşmeye bağlanan destek tutarına oranı doğrultusunda proje bazlı bütçe gerçekleştirme oranlarına ulaşılmaktadır. En düşük bütçe gerçekleştirme oranı %36 olup en yüksek bütçe gerçekleştirme oranı %99’dur. Ek 4 aynı zamanda bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasını da sunmaktadır. Buna göre program sonunda ulaşılan bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması %87’dir. Bu oran, projelerini tamamlamış yararlanıcıların sözleşmelerindeki destek miktarının %87’sinin kullanıldığını göstermektedir.

Süreç Etkinliği

Süreç etkinliği kapsamında yararlanıcıların programdan haberdar olma yolları Grafik 14’ten; başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi Tablo 7’den takip edilebilmektedir. Grafik 14’te görüleceği üzere, ankete katılan yararlanıcıların %72’si programı İSTKA tarafından duyduğunu belirtmektedir. Buna göre, program tanıtımında en etkili yöntemin Ajans tarafından gerçekleştirilen tanıtım ve bilgilendirme faaliyetleri olduğu görülmektedir. Daha sonra yararlanıcıların ilişkili/bağlı oldukları kurum/işletmeden (%21) duyduğu görülmektedir. Medya ve diğer yollarla programdan haberdar olma ise %7 oranında gerçekleşmiştir.

Program başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri ele alındığında, ankete katılan yararlanıcıların bu doğrultuda 5 üzerinden puanladıkları ifadelerle bakıldığında genel memnuniyet ortalamasının 4,5 olduğu görülmektedir. Tablo 7’deki ifadelerin puanlamalarına bakıldığında, en memnun olunan konuların; değerlendirme kriterlerinin şeffaf olması (4,9) ve Ajans ile kolaylıkla iletişim kurulması (4,9) olduğu görülmektedir. En az memnun olunan konunun ise, proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı olduğu görülmektedir (3,9).

Grafik 14. Yararlanıcıların Programdan Haberdar Olma Yolları



Tablo 7. Başvuru, Değerlendirme, Uygulama ve İzleme Süreçleri Açısından Programın Değerlendirilmesi

Başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçleri açısından programın değerlendirilmesi	5 üzerinden verilen puanların ortalaması
Değerlendirme kriterleri şeffaftı.	4,9
Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.	4,9
Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.	4,8
Değerlendirme kriterleri adildi.	4,7
Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.	4,7
Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.	4,4
Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.	4,4
Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.	4,4
Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.	4,1
Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.	3,9

Tüm bu değerlendirmeler, etkinliği detayları ile sunmakla birlikte özellikle bir oran çerçevesinde programın genel etkinliği değerlendirildiğinde program hedef gerçekleştirme oranı ortalaması (Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri tablosu) ile program bütçe gerçekleştirme oranı ortalaması (Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri) arasındaki fark, anlamlı bir gösterge olmaktadır. Buna göre programın hedef gerçekleştirme oranı ortalamasının %171 diğer yandan programın bütçe gerçekleştirme oranı ortalamasının %87 olarak gerçekleşmiş olması, bütçenin %87'sinin kullanılarak, %171 oranında performans elde edildiği, anlamına gelmektedir.

6.3.3 Etkililik

Etkililik kriteri kapsamında, elde edilen çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırması yapılmıştır. Bu çerçevede programın, amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşılmış olduğu incelenmiştir. Etkililik düzeyini değerlendirmek için program başvuru rehberi, anket verileri ve derinlemesine görüşmeden yararlanılmıştır. Tüm projelerin etkililik oranlarının hesaplanması aşamasında Şekil 4'te yer alan formülden faydalanılmıştır.

Şekil 4. Etkililik Oranı Hesaplama

$$\text{Etkililik Oranı} = \frac{\text{Gerçekleşen değer}}{\text{Hedeflenen değer}} \times 100$$

Etkililik düzeyine ışık tutması açısından amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerinin sunulduğu Tablo 4'teki veriler detaylı incelendiğinde, Öncelik 1'e göre gösterge gerçekleştirme oranlarına bakıldığında ise S1, S18, A1, K18, GP8 ve GP9 önceliklerinin bu kapsama girdiği görülmektedir. En yüksek gerçekleştirme oranına sahip gösterge ise %120,6 oranla S58: Proje kapsamında çocuğu risk altında olduğu için destek ve danışmanlık hizmetlerinden faydalanan anne ve babaların sayısı olmuştur. En düşük gerçekleştirme oranına sahip gösterge ise %95 oranı ile S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Genç Kişi (Gerçekleşen) olmuştur.

Öncelik 2 için gösterge gerçekleştirme oranlarına bakıldığında ise S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Kişi göstergesi haricinde (53,5) tüm göstergelerin hedeflenenin üzerine çıktığı görülmektedir. En yüksek gerçekleştirme oranı ise %204,3 gerçekleştirme oranı ile GP9: Test Kapasitesi göstergesi olmuştur.

Öncelik 3 için gösterge gerçekleştirme oranlarına bakıldığında ise K18: Ürün Çeşidi Sayısı göstergesinin %1400 oranıyla en yüksek gerçekleştirme oranına sahip olduğu görülmektedir. G2: Geçici İstihdam- Kişi (1 Yılda Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)) göstergesi ise en düşük gerçekleştirme oranına sahip göstergedir. G2 göstergesi hariç tüm göstergeler başarı ile tamamlanmıştır.

Öncelik 1&2&3 üzerinden göstergelere bakıldığında G7: Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı %453,8 oranıyla en yüksek gerçekleştirme oranına sahiptir. 7 gösterge ise hedefin gerisinde kalmıştır. Hedefin gerisinde kalan göstergeler arasında en düşük oran %4 ile S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı- Çocuk Kişi göstergesi olmuştur.

Bu doğrultuda amaç ve öncelikler kapsamında hedef gerçekleştirmelerin sunulduğu Tablo 4'teki verilerle, tüm göstergelerin gerçekleştirme oranlarının yer aldığı Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleştirmeleri tablosundaki veriler baz alındığında, programın göstergelerinin gerçekleştirme oran ortalaması %171 olarak gerçekleştirilmiştir.

Projelerin tamamı incelendiğinde öngörülüp gerçekleştirilmeyen herhangi bir etki alanı bulunmamaktadır. Benzer şekilde öngörülmediği halde gerçekleşen bir artış değerinden de söz etmek mümkün değildir. Etkililik oranı öngörülen etkinin gerçekleşen etkiyle oranı olarak hesaplanmaktadır. Buradan hareketle öngörülen ve gerçekleşen etki birbirine eşit olduğundan oran %100 olarak hesaplanmıştır. Projenin belirlenen alanlardaki etkisine dair detaylı bilgi aşağıdaki tabloda verilmiştir. Buradan yola çıkarak en etkili alanın yararlanıcılar projelerinin en öne çıkan etkisini ani sorunlara özgün çözüm önerileri geliştirmek noktasında görmektedir (%85,7 "Öngörüldü ve gerçekleşti"). Benzer şekilde sektörlerin süreçlerini kolaylaştırmak için mekanizmalar oluşturulmasını ve yenilikçi çözümler geliştirilmesini öngördüğünü ve gerçekleştirdiğini ifade eden kurumların oranı %71,4'tür.

Tablo 8. Projelerin Çıktılarının Hedeflenen ve Gerçekleşen Değerleri

	Proje etkisi
Proje Covid-19 ile mücadele ve teknoloji arasında ilişki kurarak ani sorunlara özgün çözüm önerileri geliştirdi.	85,7%
Proje Covid-19 ile mücadele döneminde zorluk yaşayan sektörlerin süreçlerini kolaylaştırmak için mekanizmalar oluşmasını ve yenilikçi çözümler geliştirilmesini sağladı.	71,4%

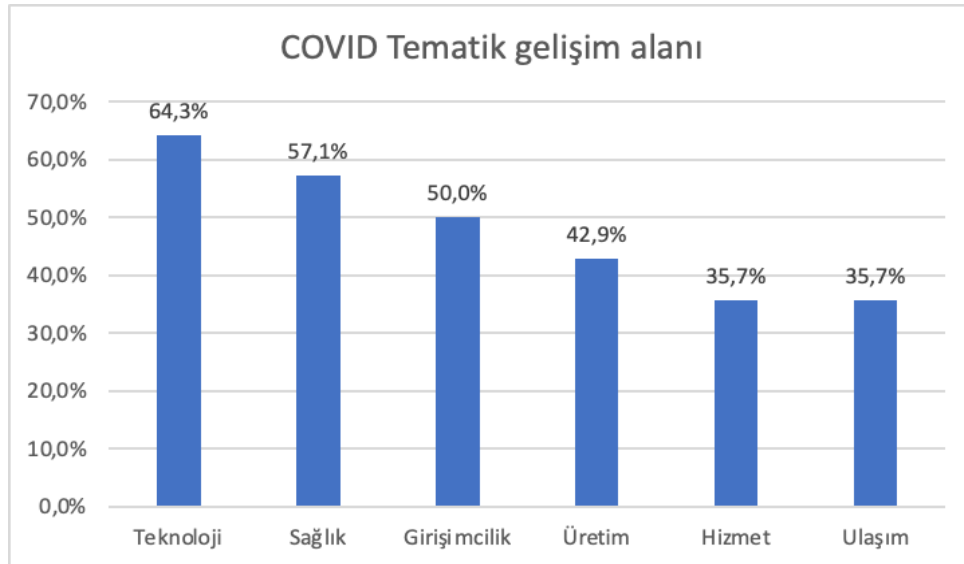
Proje ile Covid-19'un yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınmasına yönelik ürün geliştirildi.	64,3%
Proje ile Covid-19'la mücadele süreçlerinde kırılğan grupların özel ihtiyaçlarının tespit edilmesine ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik adımlar atıldı.	64,3%
Proje ile farklı paydaşlar (kamu, üniversiteler, özel sektör ve farklı sektör temsilcileri) bir araya getirilerek Covid-19'la etkin mücadele için ortak adım atılması sağlandı.	64,3%
Proje Covid-19 salgınına bağlı olarak sağlık alanında gelişen ihtiyaçların giderilmesi konusunda yenilikçi çözümler geliştirdi.	50,0%
Proje ile İstanbul'da ikamet eden vatandaşların Covid-19'la mücadele kapsamında ihtiyaç duyduğu malzemelere erişimine destek olundu.	42,9%
Proje Covid-19 döneminde eğitim alanında ortaya çıkan özgün ihtiyaçların giderilmesi konusunda yenilikçi adımlar atıldı.	42,9%

6.3.4 Etki

Etki kriteri kapsamında projelerin uygulama aşamalarında ve uygulamaların tamamlanmasını müteakip olumlu ya da olumsuz, beklenen veya beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikler ölçülmüştür. Etki düzeyini değerlendirmek için anket verileri ve derinlemesine görüşmeden yararlanılmıştır. Bu genel değerlendirme sonrasında desteğin **sosyal, ekonomik ve çevresel** açıdan ne düzeyde fark yarattığı ortaya konmuştur.

İlk olarak tüm anket katılımcılarına COVID'e ilişkin hangi tematik alanlarda gelişim kaydettikleri sorulmuştur. %64,3'ü teknoloji alanında %57,1'i ise sağlık alanında gelişme sağladıklarını ifade etmiştir.

Grafik 1516. COVID Konusunda Tematik Gelişim Alanları



Sosyal Etki

Program kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlere birincil muhatap olarak sosyal etki sonuçlarını deneyimleyen proje uygulayıcılarının tamamı proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinliklerinin arttığını ve projeyi ilgilendiren alanda teknik bilgi, beceri ve yetkinliklerinin arttığını ifade etmektedir. Katılımcıların %92,9'u kurumlarının saygınlığı ve bilinirliğinin görünür şekilde arttığını, kurum içi iletişim ve iş birliklerinin güçlendiğini ifade etmektedir.

Grafik 16. Sosyal Etki Değerlendirmesi



Programın bu etkilerine ek olarak fiziki/ortak kullanım alanı oluşturma konusunda da belirgin bir katkısı olmuştur. Tüm fiziksel olumsuzluklara rağmen 2 merkez ve 1 atölye kurulduğu ifade edilmiştir (Tablo 9). Buna ek olarak "Diğer" kategorisi altında değerlendirilen, yine dönemin koşullarına uygun bir ortak kullanım alanı olarak dijital eğitim platformlarının da programın sosyal etkisi kapsamında değerlendirilmesi mümkündür.

Tablo 9. Program Kapsamında Geliştirilen Fiziki/Ortak Kullanım Alanı

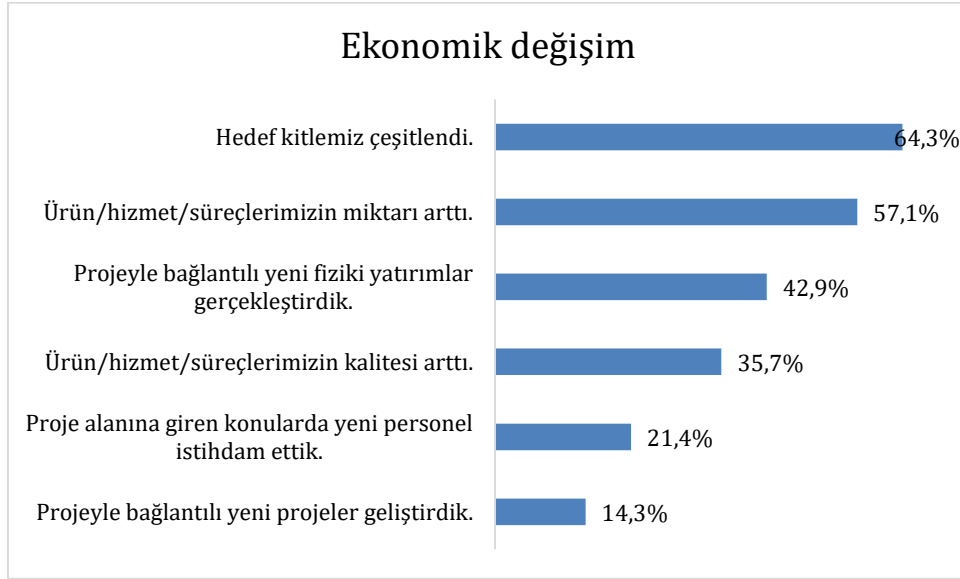
	Adet	Yüzde
Diğer	3	50,0%
Merkez	2	33,3%
Atölye	1	16,7%

Ekonomik Etki

Programın ekonomik etkisine dair katılımcılara yöneltilen sorulara verilen cevaplar sosyal etkiye nazaran oldukça düşüktür. Proje uygulayıcıları en büyük ekonomik değişimin hedef kitlelerinin çeşitlenmesi yönünde gerçekleştiğini ifade etmektedir (Grafik 17). Ancak programın özgün durumu da gözetildiğinde diğer ekonomik sonuçların (ürünlerin miktarının artması, fiziki yatırımlar, yeni projeler geliştirilmesi) daha düşük oranlarda gerçekleşmesi beklenen bir durumdur. Bu durumu

ortalama bir değer ile ifade etmek gerekirse ekonomik etki kapsamında ankete katılan yararlanıcıların %39,3'ünün ekonomik etkinin varlığını belirttiği anlaşılmaktadır.

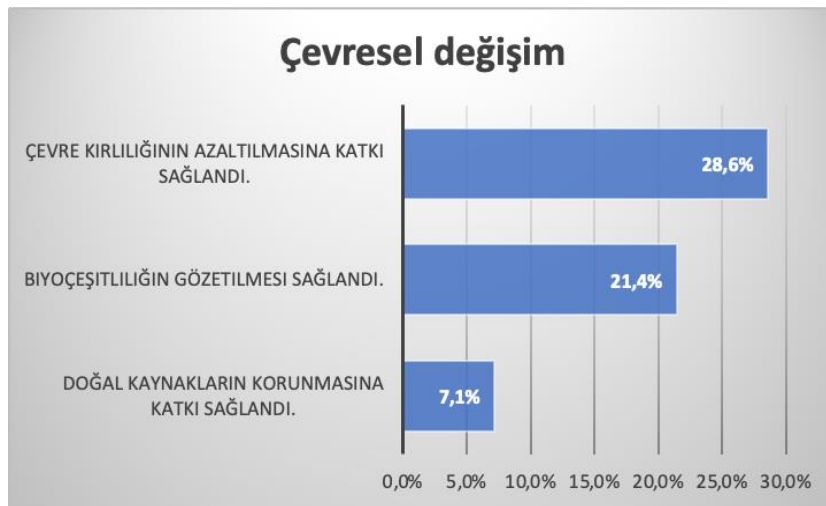
Grafik 1718. Ekonomik Etki Değerlendirmesi

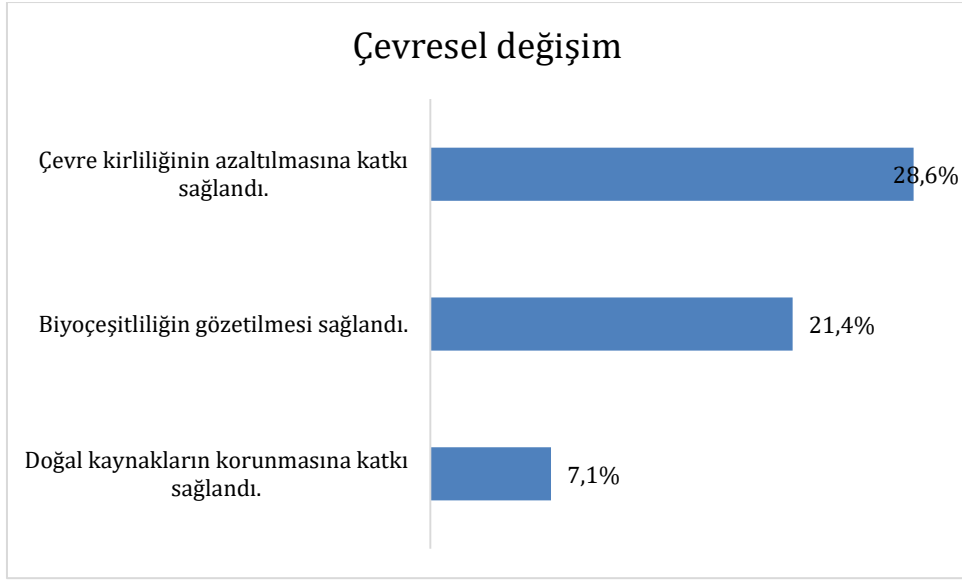


Çevresel Etki

Çevresel etki gözetildiğinde ise projelerin doğrudan etki hedefleri arasında olmadığından oranlar %7-%30 arasında seyretmektedir. Ancak burada öncesinde hedeflenmediği halde elde edilen bu sonuçların da etkiye katkı sağladığını gözetmek gerekmektedir.

Grafik 18. Çevresel Etki Değerlendirmesi





6.3.5 Sürdürülebilirlik

Sürdürülebilirlik kriteri kapsamında, proje çıktı ve sonuçlarının destek tamamlandıktan sonra da devam ettirilebilme durumu değerlendirilmiştir. Bu çerçevede sosyal, ekonomik ve çevresel etkenler ile risklerin mevcudiyeti ve proje uygulamalarını etkileme düzeyi dikkate alınmıştır. Sürdürülebilirlik düzeyini değerlendirmek için anket verileri, nihai raporlar ve odak grup görüşmelerinden yararlanılmıştır. Böylece desteğin net faydalarının destek sona erdikten sonra ne ölçüde devam ettiği ortaya konmuştur.

COVID programının özgün ve zamanın ihtiyaçlarıyla doğrudan ilişkili doğasına rağmen ankete katılan yararlanıcıların %21,4'ü faaliyetlerinin tümünün devam ettiğini, %14,3'ü faaliyetlerinin artarak çeşitlenerek devam ettiğini, %14,3'ü faaliyetlerinin bir kısmının devam ettiğini, %14,3'ü faaliyetlerinin devam etmediğini fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydasının devam ettiğini, %35,7'si ise faaliyetlerinin devam etmediğini ifade etmiştir. Bu verilerden hareketle program kapsamında yürütölen faaliyetlerin %60'dan fazlasının faaliyete devam ettiği ya da faaliyetten kaynaklı etkisinin devam ettiği ifade edilmektedir.



Anket katılımcılarına devam eden faaliyetleri sorulduğunda aşağıdaki cevaplar paylaşılmıştır:

- "Firmaların ihracatlarına yeni fırsatlar, yeni müşteriler sunmaktayız."
- "Faaliyetlerimiz devam etmemektedir, ancak proje kapsamındaki kazanımlarımız sürmekte olan projelerimize yansımaktadır."
- "İş Birliği 4.0 Platformu'nda yer alan video içerikler ve ek materyaller halen aktif olarak kullanılmaktadır. İş birliği metodolojisi geliştirmek üzere özellikle kurumların bilgilenme ve öğrenme amaçlı olarak online videolara erişim sağlaması ve platformdan fayda sağlamasına dikkat edilmektedir."
- "Çalışmamızın çıktıları kamuda farkındalık yaratmakta akademik çevrelerde ise alıntılanan bir kaynak niteliği taşımaktadır."
- "İş birliklerinden girişimciler faydalandı. Yatırım aldılar. Ürün geliştirdiler."
- "Temassız kullanım devam ediyor. Hastalıkların bulaşıcılığı azalıyor."

Yine ankette yer alan "Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız fırsatlar var mı, açıklayınız?" sorusuna cevaplar ise şu şekildedir:

- "Yaptığımız yatırımlarımızın hala İstanbul'a hizmet ediyor olması sürdürülebilirliğin sağlandığını gösteriyor."
- "Proje sonrası hedef kitemizi artırarak daha büyük gruplara ulaştık."
- "Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında özellikle hedef kitemiz olan 18 yaşından büyük abonemiz olan ya da olmak isteyen müşterilerin şubeye kadar zahmet etmeden lokasyondan bağımsız şekilde uzaktan abone, sözleşme ve fesih gibi doğal gaz işlemlerini gerçekleştirebilmeleri en büyük fırsattı. Bunun haricinde şirket personellerimizin de uzaktan hizmet verme konusunda almış yetkinliklerinin artması ve bundan dolayı diğer kurum ve kuruluşlara da örnek teşkil etmesi projenin diğer fırsatları olmuştur."

- “Platformun Covid-19 salgını sürecinde kurum ve girişimlerin iş birliğine yönelik gereken bilgi, yöntem ve uygulamaların dijital ortamdan sağlanacak eğitimler ile kazandırılması hedeflenmiştir. Dijitalleşmeyi tamamlayamamış kurumlar için online platform üzerinden eğitimlere katılmak, bilgilendirici webinarlar ve paylaşım seansları ile iş dünyasının hızla yeni düzene uyum sağlamasını sağlayacak çevikliği kazandırması amaçlanmıştır. Salgın sonrasında da şirketlerin pek çok eğitim ve seminerler için dijital araçlardan faydalanmaya devam ettiği görülmektedir. Dijital eğitim platformları ve online seminerler iş hayatında vazgeçilmez bir parçası olmuştur.”
- “Sürdürülebilir bir şekilde yeni şirketler geliyor girişimcileri tanımak için geliyor. Bu fırsat. Yetkinlik kazanıldı.”
- “Teknolojisini geliştirmeye devam ediyoruz bu bir fırsat.”

Son olarak “Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız engeller var mı, açıklayınız?” sorusuna katılımcılar aşağıdaki cevapları vermiştir:

- “Kullanılan programların yenilenmesi için bütçe yetersizliği bulunmaktadır.”

“Sağlık sektöründe ilgili cihazlarda zaman kısıtı nedeniyle pazara yetişilmediğinden ek fırsatlar oluşmamıştır. Bu desteklerden kaynaklı değildir.”

7.SONUÇ ve DEĞERLENDİRMELER

Bu raporda İstanbul Kalkınma Ajansı (İSTKA) tarafından 2020 yılında çağrısı gerçekleştirilmiş olan COVID-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı (COVID), Kalkınma Ajanslarınca uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar tarafından belirlenmiş beş kriter olan ilgililik, etkinlik, etkililik, etki, sürdürülebilirlik kriterleri bağlamında değerlendirilmiştir. Raporlama için veri derleme aşaması tüm program faydalanıcılarına ekteki anket formlarının iletilmesi ve bir katılımcıyla da çıktılarının derinleştirilmesi amacıyla derinlemesine görüşme gerçekleştirilmesi yoluyla gerçekleştirilmiştir. Bunlara ek olarak İSTKA'nın sağladığı belgeler de analize girdi sağlamıştır.

Raporda elde edilen veriler aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

- İlgililik: Program kapsamında gerçekleştirilen projeler program şekillendirilirken tasarlanan öncelik alanlarından en az birine hizmet etmiştir. Buna ek olarak her ne kadar akut bir sorunun çözümüne dair bir program olsa da programın ulusal ve bölgesel planlarla da ortaklık gösterdiğini söylemek mümkündür.
- Etkinlik ve etkililik: Etkinlik kriteri bağlamında değerlendirildiğinde programın belirgin bir başarıya ulaştığını söylemek mümkündür. Sözleşmeye bağlanan destek tutarı ilan edilen destek tutarının yalnızca %22,3'ü ve sözleşmeye bağlanan destek tutarının %76,9'unun gerçekleşmiş olmasına rağmen etkililik oranı %100 olarak gerçekleşmiş, öngörülmüş tüm etkilere ulaşabilmiştir.
- Etki: Etki kapsamında yapılan analizde ise program kapsamında gerçekleştirilen projelerin hem proje uygulayıcıları hem de faydalanıcıları nezdinde kalıcı sonuçlarının olduğunu söylemek mümkündür. Bu sonuçlar içerisinde teknoloji teması öne çıkmakta, aynı zamanda

projeni sosyal etkisi de yine uygulayıcılar tarafından %90'ın üzerinde olumlu değerlendirilmektedir.

- Sürdürülebilirlik: Sürdürülebilirlik bağlamında ise programın kendi tasarımına özgü süreçlerinin bir etkisi görülmektedir. Program faydalanıcıları faaliyetlerinin %35,7'inin devam etmediğini belirtmektedir. Burada da özellikle sürece müdahale ve anlık çözüme olan ihtiyacın sonuçları gözlemlenmektedir.

COVID programı olağanüstü şartlarda tasarlanmış ve uygulanmış bir program olmasına rağmen kalıcı etkiler de bırakmıştır. Bu etkilerin en belirgin olduğu tema ise teknolojidir. Kalkınma ajansının bölgesel planlardaki yenilikçilik vurgusundan da hareketle böyle olağandışı durumlarda tasarladığı programlarda her koşulda yenilikçilik vurgusunu koruması programların uzun süreli etkisini ve sürdürülebilirliğini olumlu yönde etkileyecektir.

8.EKLER

Ek 1. Program Düzeyi Performans Göstergeleri

Kod	Gösterge	Birim	Açıklama	Türü
S1	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Faydalanıcı Sayısı	Sonuç
S2	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı -Kadın	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Kadın Sayısı	Sonuç
S3	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Engelli Sayısı	Sonuç
S4	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Çocuk (0-15) Sayısı	Sonuç
S5	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Genç (16-29) Sayısı	Sonuç
S6	Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Faaliyetlerden Doğrudan Yararlanan Yaşlı (65 Yaş ve Üzeri) Sayısı	Sonuç
G2	Geçici İstihdam	Kişi	1 Yılda Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında)	Sonuç
S18	Düzenlenmiş Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	Çıktı
S19	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	Adet	Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	Çıktı
S20	Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	Kişi	Proje kapsamında yetiştirilen/geliştirilen sosyal hizmet	Sonuç

			personeli sayısı	
S30	Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	Çıktı
S31	Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	Çıktı
S58	Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısı	Kişi	Proje kapsamında çocuğu risk altında olduğu için destek ve danışmanlık hizmetlerinden faydalanan anne ve babaların sayısı	Çıktı
S68	Mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	Adet	Proje kapsamında oluşturulan mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	Çıktı
S72	Teknolojik altyapısı iyileştirilen laboratuvar sayısı	Adet	Proje kapsamında alınan ekipmanlar ve tefrişatlarla altyapısı iyileştirilen/dönüştürülen laboratuvar sayısı	Çıktı
S50	Projeden Faydalanan Mahalle Sayısı	Adet	Projeden Faydalanan ve Statüsü Köyden Mahalleye Dönüşmüş Mahalle Sayısı	Çıktı
S25	Kurulan Merkez/Atölye Sayısı (Yaşlı)	Adet	Yaşlılara (65 ve Üzeri) Yönelik Merkez/Atölye Sayısı	Çıktı
A1	Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Kurulan Tesis ve Yatırımdan Doğrudan Faydalanan Firma/İşletme/Kurum/Üretici Sayısı	Çıktı
GP3	Depolama Alanı Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Oluşturulan Depolama Alanı Sayısı	Çıktı
GP4	Depolama Alanı	M2	Proje Kapsamında Oluşturulan Depolama Alanı	Çıktı
K18	Ürün Çeşidi Sayısı	Adet	Firmanın Ürettiği ya da Pazarladığı Ürün Çeşidi Sayısı	Sonuç
GP5	Ortak Kullanım Alanı	M2	Proje Kapsamında Faydalanıcıların Kullanımına Açılan Ortak Alan Büyüklüğü	Çıktı
GP8	Test Çeşidi	Adet	Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Test Çeşidi Sayısı	Çıktı

GP9	Test Kapasitesi	Adet	Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Yıllık Test Sayısı	Çıktı
G7	Eğitim Sayısı	Adet	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	Çıktı
G8	Eğitim Süresi	Saat	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlerin Süresi Eğitimlerin Süresi	Çıktı
G9	Eğitime Katılan Kişi Sayısı	Kişi	Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	Çıktı

Ek 2. Proje Adları ve Yararlanıcı Kurumlar

Referans No	Proje Adı	Yararlanıcı
TR10/20/COVID/0006	TGSD Covid-19 ile Mücadele Kapsamında Yaşlı Bireylere Maske Üretimi	Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği
TR10/20/COVID/0007	TGSD Covid-19 ile Mücadele Kapsamında Yüksek Risk Grubundaki Bireylere Endüstriyel-Cerrahi Maske Üretimi	Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği
TR10/20/COVID/0071	KWORKS COVID-19 Ekspres: Kurum-Girişim İşbirlikleri için Eşleştirme ve Hızlandırma Platformu	Koç Üniversitesi Kuluçka ve Girişimcilik Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürlüğü
TR10/20/COVID/0191	Kriz Döneminde Etkin Girişimler ve Şirketler için Ekonomik Dayanıklılık Programı	Endeavor Etkin Girişimci Destekleme Derneği
TR10/20/COVID/0238	Yenilikçi Sağlık Teknolojileri Geliştirme Platformu	Yıldız Teknoloji Geliştirme Bölgesi Teknopark A.Ş.
TR10/20/COVID/0297	Temassız Yaya Butonu	İSBAK AŞ
TR10/20/COVID/0329	BIOStartup CoronaSprint	Araştırmacı İlaç Firmaları Derneği

TR10/20/COVID/0339	Gençlerin Evden Sürdürülebilir Eğitim, Sosyal ve Ekonomik Hayatı İçin Gbase Dijital Online Destek Platformu	Türkiye Girişimcilik Vakfı
TR10/20/COVID/0374	Şubeye Kadar Zahmet Etme Evde Kal	İstanbul Gaz Dağıtım Sanayi Ticaret Anonim Şirketi
TR10/20/COVID/0376	Girişimcilik Ekosistemi Yenilenme Projesi: Rejenerasyon-20	Teknopark İstanbul A.Ş.
TR10/20/COVID/0488	Covid-in-Residence: Yaratıcı Ortak Üretimin Keşfi	Kolektif İnovasyon ve Tasarım Derneği
TR10/20/COVID/0556	Solunum cihazları pnömatik bileşenleri üretim kapasitesi ve hızının artırılması	Vema Pnömatik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
TR10/20/COVID/0600	Modüler Akıllı Medikal İzleme Sistemi Projesi	Pavelsis Aviyonik Teknoloji Üretim Ticaret Anonim Şirketi
TR10/20/COVID/0628	Dış Ticarete Milli Güç İçin Dijital Çözüm, Uzaktan Erişim ve Sürdürülebilirlik	İstanbul Anadolu Yakası Organize Sanayi Bölgesi
TR10/20/COVID/0633	Covid-19 Sürecinde Gelecek Kaygısı Yükselen Gençlerimizin Psikolojik İyi Oluşunu Geliştirme Projesi	İbn Haldun Üniversitesi
TR10/20/COVID/0671	COVID 19'a Genç Çözümler	Genç Başarı Eğitim Vakfı
TR10/20/COVID/0672	İş Birliği 4.0 Platformu	Özyeğin Üniversitesi
TR10/20/COVID/0685	Covid19 Salgını ile Mücadele Sürecinde İstanbul Kırılmalı Haritası	Boğaziçi Peyzaj İnşaat Müşavirlik Teknik Hizmetleri San. Tic. A.Ş
TR10/20/COVID/0696	Kadın Girişimcilere COVID-19 Kriz Yönetimi ve Girişimcilikte Hayatta Kalma Becerileri Desteği	Yenidenbiz Derneği

TR10/20/COVID/0750	Yeni Nesil (Çevrimdışı) Kare Kod ile Temassız Ulaşım	Belbim Elektronik Para ve Ödeme Hizmetleri Anonim Şirketi
--------------------	--	---

Ek 3. Göstergeler Kapsamında Hedef Gerçekleşmeleri

Göstergeler	Hedeflenen/Gerçekleşen sayıları-Adet/TL	Gerçekleşme yüzdesi
S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kişi (Hedeflenen)	6277698	
S1: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kişi (Gerçekleşen)	64148114	1021,8%
S2: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın Kişi (Hedeflenen)	1962231	
S2: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Kadın Kişi (Gerçekleşen)	25213685	1284,9%
S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli Kişi (Hedeflenen)	1869	
S3: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Engelli Kişi (Gerçekleşen)	883	47,2%
S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk Kişi (Hedeflenen)	34050	
S4: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Çocuk Kişi (Gerçekleşen)	3795	11,1%
S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç Kişi (Hedeflenen)	562410	
S5: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Genç Kişi (Gerçekleşen)	784447	139,5%
S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı Kişi (Hedeflenen)	12210	
S6: Doğrudan Faydalanıcı Sayısı - Yaşlı Kişi (Gerçekleşen)	423	3,5%

G2: Geçici İstihdam - Kişi (1 Yıldan Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında) - Hedeflenen	51	
G2: Geçici İstihdam - Kişi 1 Yıldan Kısa Süreli, Sadece Belirli Bir İşin Gerçekleştirilmesi İçin İstihdam Edilen Toplam Kişi Sayısı (Proje Ekibi Dışında) - Gerçekleşen	42	82,4%
S18: Düzenlenmiş Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	274	
S18: Proje Kapsamında Düzenlenen Bilinçlendirme/Yaygınlaştırma Faaliyeti Sayısı (Toplantı, Seminer, Konferans, Sergi, Çalıştay, Organizasyon vs.)	284	103,6%
S19: Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	1	
S19: Ortak Kullanım Amaçlı Sosyal Alan/Mekân/Merkez Sayısı	2	200,0%
S20: Yetiştirilen Sosyal Hizmet Personeli Sayısı	0	
S20: Proje kapsamında yetiştirilen/geliştirilen sosyal hizmet personeli sayısı	0	
S30: Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	
S30: Proje Kapsamında Kurulan/İyileştirilen Rehabilitasyon Merkezi, Ayakta Tedavi Merkezi vs. Sayısı	0	

S31: Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	96	
S31: Proje Kapsamında Geliştirilen Yenilikçi Hizmet/Model/Uygulama Sayısı	142	147,9%
S58: Sosyal hizmetler ve danışmanlık ile desteklenen ebeveyn sayısı	500	
S58: Proje kapsamında çocuğu risk altında olduğu için destek ve danışmanlık hizmetlerinden faydalanan anne ve babaların sayısı	603	120,6%
S68: Mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	1	
S68: Proje kapsamında oluşturulan mobil merkez/atölye/destek odası sayısı	1	100,0%
S72: Teknolojik altyapısı iyileştirilen laboratuvar sayısı	1	
S72: Proje kapsamında alınan ekipmanlar ve tefrişatlarla altyapısı iyileştirilen/dönüştürülen laboratuvar sayısı	1	100,0%
S50: Projeden Faydalanan Mahalle Sayısı	2705	
S50: Projeden Faydalanan ve Statüsü Köyden Mahalleye Dönüşmüş Mahalle Sayısı	2705	100,0%
S25: Kurulan Merkez/Atölye Sayısı (Yaşlı)	0	
S25: Yaşlılara (65 ve Üzeri) Yönelik Merkez/Atölye Sayısı	0	
A1: Doğrudan Faydalanan İşletme Sayısı	425	

A1: Proje Kapsamında Kurulan Tesis ve Yatırımdan Doğrudan Faydalanan Firma/İşletme/Kurum/Üretici Sayısı	526	123,8%
GP3: Depolama Alanı Sayısı	1	
GP3: Proje Kapsamında Oluşturulan Depolama Alanı Sayısı	1	100,0%
GP4: Depolama Alanı	75	
GP4: Proje Kapsamında Oluşturulan Depolama Alanı	100	133,3%
K18: Ürün Çeşidi Sayısı	126	
K18: Firmanın Ürettiği ya da Pazarladığı Ürün Çeşidi Sayısı	154	122,2%
GP5: Ortak Kullanım Alanı	0	
GP5: Proje Kapsamında Faydalanıcıların Kullanımına Açılan Ortak Alan Büyüklüğü	0	
GP8: Test Çeşidi	16	
GP8: Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Test Çeşidi Sayısı	14	87,5%
GP9: Test Kapasitesi	22000	
GP9: Proje Kapsamında Alınan Makineler ve Kurulan Laboratuvarlarda Yapılabilecek Yıllık Test Sayısı	34392	156,3%
G7: Eğitim Sayısı	758	
G7: Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitim Sayısı	920	121,4%
G8: Eğitim Süresi	4879	
G8: Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlerin Süresi	6322	129,6%
G9: Eğitime Katılan Kişi Sayısı	2700	
G9: Proje Kapsamında Düzenlenen Eğitimlere Katılan Kişi Sayısı	3311	122,6%

Ek 4. Projelerin Bütçe Gerçekleşmeleri

Referans No	Sözleşme Bütçesi	Sözleşme toplam destek tutarı	Destek Oranı	Gerçekleşen Toplam Bütçe	Gerçekleşen Toplam Destek Tutarı	Bütçe Gerçekleşme Oranı	Genel Ortalama
TR10/20/COV ID/0006	2.000.000,00	2.000.000,00	100,00%	715.551,68	715.551,68	36%	87%
TR10/20/COV ID/0007	1.999.640,00	1.999.640,00	100,00%	1.215.706,85	1.215.706,85	61%	
TR10/20/COV ID/0071	200.030,51	200.030,51	100,00%	123.583,97	123.583,97	62%	
TR10/20/COV ID/0191	322.524,00	258.019,20	80,00%	314.442,00	251.553,60	97%	
TR10/20/COV ID/0238	451.000,00	225.500,00	50,00%	428.635,48	214.317,74	95%	
TR10/20/COV ID/0297	399.675,25	219.821,39	55,00%	367.149,98	201.932,49	92%	
TR10/20/COV ID/0329	297.500,00	254.154,25	85,43%	275.376,95	235.254,53	93%	
TR10/20/COV ID/0339	529.095,86	423.276,69	80,00%	498.985,50	399.188,40	94%	
TR10/20/COV ID/0374	1.506.514,51	753.257,25	50,00%	1.478.957,07	739.478,53	98%	
TR10/20/COV ID/0376	419.215,92	209.607,96	50,00%	358.177,74	179.088,87	85%	
TR10/20/COV ID/0488	455.092,48	364.073,98	80,00%	393.282,38	314.625,90	86%	
TR10/20/COV ID/0556	1.273.628,88	611.341,86	48,00%	1.250.538,21	600.258,34	98%	
TR10/20/COV ID/0600	1.679.963,00	839.981,50	50,00%	1.259.778,92	629.889,46	75%	
TR10/20/COV ID/0628	424.570,50	319.234,56	75,19%	423.102,94	318.131,10	100%	
TR10/20/COV ID/0633	268.850,00	268.850,00	100,00%	246.543,99	246.543,99	92%	
TR10/20/COV	293.877,30	235.101,84	80,00%	292.458,84	233.967,07	100%	

ID/0671							
TR10/20/COV ID/0672	286.156,12	228.924,90	80,00%	253.846,35	203.077,08	89%	
TR10/20/COV ID/0685	236.640,00	201.144,00	85,00%	228.361,93	194.107,64	97%	
TR10/20/COV ID/0696	232.050,00	200.000,00	86,19%	211.020,86	181.875,34	91%	
TR10/20/COV ID/0750	1.965.099,00	1.572.079,20	80,00%	1.954.593,13	1.563.674,50	99%	

Ek 5. Anket formu

İSTANBUL KALKINMA AJANSI
2020 YILI COVID-19 İLE MÜCADELE VE DAYANIKLILIK PROGRAMI (COVID)
PROGRAM SONRASI DEĞERLENDİRME ANKETİ

1. Kurum adınız: (Yasal unvanınızda 2020 yılından sonra değişiklik yapıldıysa eski ve yeni unvanı belirtiniz.)
2. Proje adınız:
3. Proje kodunuz:
4. Yasal statünüz:
5. 2020 yılı Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı (COVID) toplam hibe miktarı yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
6. Proje faaliyetlerinizi gerçekleştirmek ve proje hedeflerinize ulaşmak için öngördüğünüz bütçe yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
7. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ajans destek miktarı yeterli miydi?
 1. Evet, yeterliydi.
 2. Hayır, yetersizdi.
 3. Fikrim yok
8. Proje faaliyetlerini gerçekleştirmek ve proje hedeflerine ulaşmak için ek bütçe yaratmanız gerekti mi?
 1. Evet, gerekti.

2. Hayır, gerekmedi.
9. Ek bütçe yaratmanız gerektiyse, aşağıdaki ifadelerden hangisi/hangileri sizin durumunuzu en iyi şekilde açıklamaktadır?
 1. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemizden karşıladık.
 2. Ek bütçe ihtiyacımızı kurumsal bütçemiz dışından karşıladık.
 3. Ek bütçe yaratamadık.
10. Kendi bütçeniz dışından karşıladığınız ek bütçe ihtiyacınızı nasıl sağladınız?
 1. Proje ortakları aracılığıyla
 2. Proje iştirakçileri aracılığıyla
 3. Diğer (Belirtiniz)
11. Ne kadarlık (TL) bir ek bütçe yarattınız?
12. Projede bütçelendirilmeyip tarafınızca yapılan eş finansman dışındaki nakdi katkıların toplam tutarı (TL) ne kadardır?
13. Proje için İSTKA tarafından kaynak tahsis edilmeseydi proje kapsamındaki yatırım gerçekleştirilebilir miydi?
 1. Aynı şekilde (aynı zamanda, aynı büyüklükte, aynı yerde) gerçekleştirilirdi.
 2. Aynı yatırım daha küçük ölçekte gerçekleştirilebilirdi.
 3. Aynı yatırım daha sonraki bir zamanda gerçekleştirilebilirdi, ertelenebilirdi.
 4. Gerçekleştirilemezdi.
14. Mali destek programından haberdar olma kanalınız hangisidir?
 1. İSTKA
 2. Medya
 3. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme
 4. Diğer
15. Projenizi kim hazırladı?
 1. İlişkili/bağlı olduğumuz kurum/işletme personeli
 2. Kendimiz
 3. Diğer
16. Proje başvuru, değerlendirme, uygulama ve izleme süreçlerinde edindiğiniz deneyimler doğrultusunda aşağıda yer alan ifadelere katılma düzeyini 1-Hiç Katılmıyorum, 5-Kesinlikle katılıyorum olacak şekilde işaretleyiniz.
 1. Proje başvuru rehberi açık ve anlaşılırdı.
 2. Proje/Program ile ilgili gereken tüm bilgileri, başvuru rehberi ve eklerinde bulabildik.
 3. Ajans ile sözleşme imzalama aşamasındaki prosedür etkin işledi.
 4. Başvuru ile destek kararının açıklanması arasında geçen sürenin uzunluğu makuldü.
 5. Değerlendirme kriterleri adildi.
 6. Değerlendirme kriterleri şeffaftı.
 7. Projenin uygulanması için verilen süre yeterliydi.
 8. Proje izleme sürecinde talep edilen raporlar ve kapsamı makuldü.
 9. Proje süresince Ajans ile kolaylıkla iletişim kurabildik.
 10. Süreçte yaşanan sorunlarla ilgili olarak Ajans gerekli yardımı sağladı.
17. Proje uygulama aşamasında aşağıdaki konularla ilgili zorlanma düzeyinizi belirtiniz.
(Zorlandık/Zorlanmadık/Fikrim yok)
 1. Proje yönetimi
 2. Personel yönetimi

3. Satın alma süreci
 4. Sözleşme prosedürleri
 5. Raporlama prosedürleri
 6. İzleme süreci
 7. Görünürlük ve tanıtım faaliyetleri
 8. Proje süresi kullanımı
 9. Ajans ile iletişim
 10. Bütçe kullanımı
 11. Diğer
18. Proje kapsamında kurum olarak aldığınız her türlü sertifika ve belgeyi belirtiniz (Evet/hayır)
1. Yönetim sistemi
 2. Eğitim
 3. Akreditasyon
 4. CE
 5. Proje kapsamında alınan sertifika/belge yok
 6. Diğer (belirtiniz)
19. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan her türlü fiziki kullanım alanını belirtiniz.
1. Merkez
 2. Laboratuvar
 3. Atölye
 4. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı yok.
 5. Diğer
20. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanının tam adını iletiniz:
1. _____
21. Proje kapsamında geliştirilen/kurulan fiziki kullanım alanı aktif olarak çalışmalarına devam ediyor. (Evet/Hayır)
22. Projeye Covid-19'la mücadele için hangi tematik alan ya da alanlarda gelişme katedildi?
1. Üretim
 2. Girişimcilik
 3. Kültür-sanat
 4. Teknoloji
 5. Hizmet
 6. Sağlık
 7. Ulaşım
 8. Diğer _____
23. Proje çıktıları ile elde ettiğiniz sonuçları uygun olan açıklama ile ilişkilendirerek işaretleyiniz. (Öngörülmüştü ve gerçekleşti, öngörülmemiştir ama gerçekleşti, öngörülmüştü ama gerçekleşmedi, öngörülmemiştir ve gerçekleşmedi)
1. Proje ile Covid-19'un yayılımının önlenmesi ve kontrol altına alınmasına yönelik ürün geliştirildi.
 2. Proje ile İstanbul'da ikamet eden vatandaşların Covid-19'la mücadele kapsamında ihtiyaç duyduğu malzemelere erişimine destek olundu.
 3. Proje ile Covid-19'la mücadele süreçlerinde kırılğan grupların özel ihtiyaçlarının tespit edilmesine ve bu ihtiyaçların giderilmesine yönelik adımlar atıldı.

4. Proje ile farklı paydaşlar (kamu, üniversiteler, özel sektör ve farklı sektör temsilcileri) bir araya getirilerek Covid-19'la etkin mücadele için ortak adım atılması sağlandı.
 5. Proje Covid-19 döneminde eğitim alanında ortaya çıkan özgün ihtiyaçların giderilmesi konusunda yenilikçi adımlar atıldı.
 6. Proje Covid-19 ile mücadele ve teknoloji arasında ilişki kurarak ani sorunlara özgün çözüm önerileri geliştirdi.
 7. Proje Covid-19 ile mücadele döneminde zorluk yaşayan sektörlerin süreçlerini kolaylaştırmak için mekanizmalar oluşmasını ve yenilikçi çözümler geliştirilmesini sağladı.
 8. Proje Covid-19 salgınına bağlı olarak sağlık alanında gelişen ihtiyaçların giderilmesi konusunda yenilikçi çözümler geliştirdi.
 9. Diğer
24. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeyi ilgilendiren alanda teknik bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 2. Proje yazma ve yönetme konusunda bilgi, beceri ve yetkinliğimiz arttı.
 3. Ürün/hizmet/süreçlerimizdeki sorunları tespit ve analiz etme yeteneğimiz arttı.
 4. Hedef kitlemizin ihtiyaçlarını daha iyi anlar ve analiz eder hale geldik.
 5. Kurum içi iletişim ve iş birliklerimi güçlendi.
 6. Kurumumuzun/işletmemizin saygınlığı ve bilinirliği arttı.
 7. Diğer
25. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben olumlu/olumsuz, beklenen/beklenmeyen, doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan ekonomik değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Katılıyorum/Katılmıyorum/Fikrim yok)
1. Projeye bağlantılı yeni projeler geliştirdik.
 2. Projeye bağlantılı yeni fiziki yatırımlar gerçekleştirdik.
 3. Proje alanına giren konularda yeni personel istihdam ettik.
 4. Ürün/hizmet/süreçlerimizin kalitesi arttı.
 5. Ürün/hizmet/süreçlerimizin miktarı arttı.
 6. Hedef kitlemiz çeşitlendi.
 7. Diğer (Belirtiniz)
26. Proje uygulamasının tamamlanmasını takiben doğrudan/dolaylı şekilde ortaya çıkan çevresel değişiklikler ile ilgili aşağıdaki ifadeleri yanıtlayınız. (Evet/hayır/fikrim yok)
1. Doğal kaynakların korunmasına katkı sağlandı.
 2. Çevre kirliliğinin azaltılmasına katkı sağlandı.
 3. Biyoçeşitliliğin gözetilmesi sağlandı.
 4. Diğer (Belirtiniz)
27. Proje faaliyetleriniz devam ediyor mu (fiziksel alan ve ürün dışında)?
1. Faaliyetlerin bir kısmı devam ediyor.
 2. Faaliyetlerin tümü devam ediyor.
 3. Faaliyetler artarak/çeşitlenerek devam ediyor.
 4. Faaliyetler devam etmiyor.
 5. Faaliyetleri devam etmiyor fakat proje süresince uygulanan faaliyetin faydası devam ediyor.

28. Hangi faaliyetlerinizin ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
29. Proje faaliyetleriniz neden devam etmiyor? Lütfen uygun olan bütün seçenekleri işaretleyiniz.
1. Kaynak yetersizliği
 2. İzin, ruhsat vb. sorunları
 3. Lisans alma sorunları
 4. Mülkiyet sorunları
 5. Personel yetersizliği
 6. Yönetim sorunu
 7. Talep yetersizliği
 8. Diğer
30. Hangi faaliyetlerinizin faydasının ne şekilde devam ettiğini açıklayınız.
31. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız fırsatlar var mı, açıklayınız?
32. Destekten kaynaklanan olumlu etkilerin devam ederek sürdürülebilirliğinin sağlanması noktasında karşılaştığınız engeller var mı, açıklayınız?
33. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen sosyal çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen sosyal çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
34. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen ekonomik çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen ekonomik çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.
35. Proje kapsamında/uygulanması sonrasında ortaya çıkan olumsuz/istenmeyen çevresel çıktılar varsa açıklayınız. Olumsuz istenmeyen çevresel çıktı yoksa olmadığını belirtiniz.

Ek 6. Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu

1. Projenizi birkaç cümleyle özetler misiniz? Size göre en önemli çıktısı ne oldu? Bu çıktının doğrudan en belirgin etkisi ne oldu?

İlgililik

2. Elde etmiş olduğunuz çıktı ve sonuçlar ile programın temel amaç ve önceliklerinin karşılaştırmasını yaptığınızda programın amaç ve önceliklerine ne düzeyde ulaşmış olduğunuzu örneklendirerek açıklayabilir misiniz?

Etkinlik

3. Bu süreçte olumlu ya da olumsuz anlamda etkili olan faktörler (Sosyal, çevresel, ekonomik) nelerdi?

Etkililik

4. Projenizle nihai yararlanıcılarınız üzerinde nasıl değişimler yaratıldı? Bu değişimleri ne şekilde ölçtünüz? Herhangi bir takip-izleme sisteminiz mevcut mu?

Etki

5. Projenizin uygulama aşamasında ve uygulamanın tamamlanması sonrasında olumlu ya da olumsuz, beklenen ya da beklenmeyen, doğrudan ya da dolaylı şekilde ortaya çıkan sosyal, ekonomik ve çevresel değişiklikleri açıklayabilir misiniz?

Sürdürülebilirlik

6. Proje çıktı ve sonuçlarını destek tamamlandıktan sonra da devam ettirebiliyor musunuz? Evetse nasıl? Hayırsa neden ettiremiyorsunuz? Projenizin sürdürülebilirliği için neye ihtiyaç var?
7. İSTKA'nın desteğiyle ilgili söylemek istediğiniz son bir geri dönüş var mı? Ekibe iletmek istediğiniz bir husus var mı?

9.KAYNAKÇA

İstanbul Kalkınma Ajansı. (2020). Covid-19 ile Mücadele ve Dayanıklılık Programı Başvuru Rehberi. İstanbul.

İstanbul Kalkınma Ajansı. (2014). 2014-2023 İstanbul Bölge Planı. İstanbul.

Kalkınma Ajanslarınca Uygulanan Mali Desteklerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar. Erişim: <https://www.sanayi.gov.tr/mevzuat/usul-ve-esaslar/mc0909018209>

T.C. Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı. (2019). 11. Kalkınma Planı (2019-2023). Ankara.